Pazartesi
31 MART 1941

Başmuharriri: ABİDİN DAVER

TELEFON: 23360
Nuruosmaniye Caddesi
ADRES: Cağaloğlu
No. 54

ABONE
Yıllık 1200
6 aylık 600
3 aylık 300

Telgraf: İKDAM İstanbul

İKDAM

GÜNLÜK SİYASİ HALK GAZETESİ

SAYI 610 — SENE 2

DİKKAT
Gazeteye gönderilen evrak geri verilmez.

TAKVİM
Yıl: 1941 — Ay: 3 Gün: 90
31 — Mart — PAZARTESİ
Rumi: 1357 — MART 18
Hicri: 1360 — Rebiülevvel: 3

Son Telgraf Matbaasında Basılır.

FİATI
Her yerde
3
Kuruştur

İnönü Ruhu

Bugün İnönünü 20 yıl evvel kibir zafer gibi değil; yarınki zaferlerimizin bir sembolü olarak kutluyoruz; bir Türk zaferinin adını taşıyan muzaffer başbuğumuz işaret edince, yine bir Türk gibi dövüşeceğiz.. 20 sene önce düşmanla beraber milletin makûs talihini de yenmiş olan büyük adam, bu sefer, kendi talihine ve milletin talihine dayanarak yalnız düşmanı yenecektir.

Yazan: Abidin DAVER

Bu gece, 20 yıl önce ikinci İnönü meydan muharebesini kazandığımız zaferin yıldönümüdür. İsmet İnönünün kumandasındaki Türk istiklâl ordusu, İnönü denilen uğurlu yerde, 26 Mart günü akşamı başlıyan yedi günlük bir meydan muharebesinde, ikinci defa, bir istilâ ordusunu durdurmuş, 31 Mart - 1 Nisan gecesi Metrestepeyi alarak bu orduyu yüzgeri etmiye mecbur etmişti. Türk İstiklâl harbinin bu zaferi Türk Cümhuriyet ve inkılâbının temellerinden biridir. Bu şanlı vâkıayı, Ebedî Şef Atatürk, Metrestepeden hâlâ devam etmekte bulunan muharebenin son hamlelerini idare eden muzaffer kumandana çektiği 1 Nisan tarihli şu harikulâde güzel tebrik telgrafı ile tarihin alnına yazmıştır:

«Bütün tarihi âlemde sizin İnönü meydan muharebelerinde deruhte ettiğiniz vazife kadar ağır bir vazife deruhte etmiş kumandan enderdir.

« Milletimizin istiklâl ve hayatı, dâhiyane idareniz altında şerefle vazifelerini gören kumandan ve silâh arkadaşlarınızın kalbi hamiyetine büyük bir emniyetle istinat ediyordu. Siz orada yalnız düşmanı değil, milletin makûs talini de yendiniz. İstilâ altındaki bedbaht topraklarımızla beraber bütün vatan bugün müntehalarına kadar zaferinizi tesit ediyor. Düşmanın hırsı istilâsı, azim ve hamiyetinizin yalçın kayalarına başını çarparak hurduhaş oldu.

«Namınızı tarihin kitabei mefahirine kaydeden ve bütün milleti hakkınızda ebedî minnet ve şükrana sevkeden büyük gaza ve zaferinizi tebrik ederken üstünde durduğunuz tepenin size binlerce düşman ölüleriyle bir meydanı şeref seyretirdiği kadar milletimiz ve kendiniz için saşaalı itilâ ile dolu bir ufku istikbale de nazır ve hâkim olduğunu söylemek isterim.»

Evet, İsmet İnönü, o gün İnönünde, yalnız düşmanı değil; milletin makûs talini de yenmişti.

Bugün, ikinci İnönü zaferini anarken bütün düşüncemiz, o şanlı zaferin kahramanlık menkıbelerinden ziyade, bugüne ve yarına aittir.

Harp, Balkanlara gelmiş, iki müstevli ordudan biri dostumuz ve müttefikimiz Yunanistana tecavüz ederek onu harbe sokmuş, ötekisi de Romanyayı ve Bulgaristanı istilâ ederek emniyet sahamızı girmiş ve kapımıza dayanmıştır. 20 yıl önce bugün çetin bir harpte ikinci zaferimizi kazanmıştık; yarın, yine çetin bir harbe girebiliriz. Böyle bir harbe hükûmetçe ve milletçe manen ve maddeten de hazırız. Kararımız çok önceden verilmiştir. Tecavüze her nereden ve her kimden gelirse gelsin vereceğimiz cevabı, Türk diplomasisinin kalemi değil; Türk ordusunun süngüsü yazacaktır. Hakkımızdan, kuvvetimizden, Başbuğumuzdan eminiz. İnönü meydan muharebelerini, Sakaryayı, Dumlupınarı kazanan Kuvayi Milliyeci ruhumuz, İstiklâl Harbı imanımız kaybolmamış; bilâkis maddi kuvvetlerimizle beraber, hesapla, rakamla ifade edilemiyecek kadar artmıştır. Bu muharebelere iştirak etmiş bir millet Vekilimizin, Cevdet Kerim İncedayının artık tarihî sözler arasına girmiş olan bir cümlesini hatırlatmak isteriz: «Türk ordusunun kuvvetini âdi âmali erbaa hesaplarile ölçmek istiyenler çok yanılırlar.» Bu milletin o muhaddes heyecanı, hiçbir hesaba sığmaz, her hesabı altüst eder. İnönümde bizi muzaffer eden İlâhi ateş asla sönmemştir; o yine bir yanardağ gibi, bugün için için yanmaktadır, yarın gazaba geldiği zaman, bütün etrafını yakacaktır.

En büyük ruh kuvvetlerimizden biri millî birliğimiz, öteki de Millî Şefimizdir; hakkatte ikisi tek bir kuvvettir: Millî Şefin temsil ettiği millî birlik.

Harbin adım adım yurdumuza yaklaştığı bu zamanlarda biliyoruz ki İnönünde yalnız düşmanı değil, milletin makûs taliini de yenen İsmet İnönü yine Başbuğumuzdur. Onunla yanyana, bu milleti kurtaran Ebedî Şef Atatürkün ruhu, İsmet İnönünden başlıyarak en küçüğümüze varmcıya kadar, hepimizin ruhunda ve imanında yaşamaktadır. Harpte de, sulhte de, inkılâpta da, imarda da bu millete sade zaferler hediye etmiş olan talili büyük kumandan ve büyük devlet adamının bayrağınızı elinde tutması, bizim bu bâdireden de sulhen, olmazsa harben de muzaffer çıkacağımıza mukadderatın bir işareti, eski bir tabirle bir «beraati istiklâl»dir. İnönü kahramanı, Lozan kahramanı İsmet İnönünün başımız ve başımızda olması, taliimizin bize yeni İnönüler, yeni Lozanlar hazırladığını gösteriyor. O, bizi son dakikaya kadar barıştan ayırmıyacaktır; fakat bu barış, Türk izzetinefsinin, Türk istiklâlinin tahammül edemiyeceği bir zillet halini alacağı gün, bize şeref ve namus yolunu gösterecektir. O zaman onun emri altında esatirî, efsanevî kahramanlıklarla - bir Türk gibi - dövüşeceğiz. Tıpkı 20 yıl önce İnönünde dövüştüğümüz gibi. İnönünde süngüsüz,

(Devamı 4 üncü sayfada)

Almanların Balkanlardaki hazırlığı

Romen ve Bulgar sahillerinin bazı yerlerine toplar kondu

Karadenizde yapılan bu tahkimatın gayesi nedir?

Berlin, 30 (A.A.) — (D.N.B.) Alman denizcilerinin faaliyetile Karadenizdeki Rumen ve Bulgar sahilindeki sevkülceyş noktalarına bataryalar yerleştirilmesi hakkında D N B ajansı

(Devamı 3 üncü sayfada)

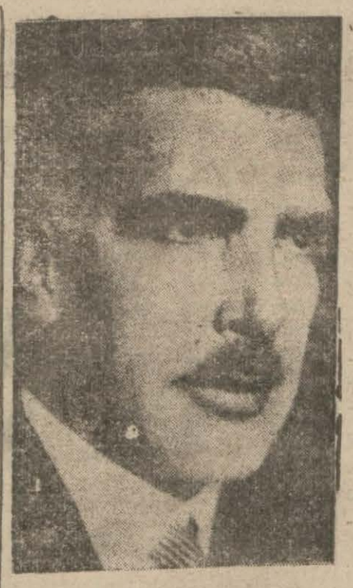

Almanyanın Belgrat Elçisi B. Heeren

BELGRATTA

Alman Sefareti evrakını yakıyor

Almanya ile Yugoslavya arasında hava seferleri kesildi

Hitlerin ne yapacağı hâlâ meçhul

Yugoslavyada Almanlara rahat yok

Belgrad 30 (A.A.) — (Röyter): Alman sefaretinin evrakını yakmakta olduğu bildirilmektedir. Alman hava postaları dünden itibaren Almanya ile Belgrad arasındaki tayyare seferlerini ilga etmişlerdir.

ALMAN EKALLİYETİ İZ'AÇ EDİLIYOR

Budapeşte 30 (A.A.) — «Ofi» Pester Lloyd gazetesine Versee - den bildirildiğine göre Yugoslavyadaki Alman ekalliyet grupunun arazisi Sırbistandan gönderilen çeteler tarafından mütemadiyen iz - aç edilmekte ve Alman halkının muhacereti artmaktadır.

YUGOSLAVLAR TEESSÜRLERİNİ BİLDİRMİŞ

Budapeşte 30 (A.A.) — (Ofi): Belgraddan öğrenildiğine göre Yugoslav genelkurmay reisi askerî bir hey'etle beraber dün öğle üzeri Alman elçisi Von Heeren'i ziyaret ederek Alman turist bürosuna yapılan taarruz esnasında Alman ataşemiliter muavini yüzbaşı Moser'e karşı fena muamele yapılmış olmasından dolayı teessürlerini bildirmiştir.

HİTLER NE YAPACAK?

Londra 30 (A.A.) — Evening Standard gazetesi yazıyor:

Hitler Yunanistana taarruz etmek için evvelâ Yugoslavyayı itaat altına almak mecburiyetindedir. Bundan böyle bu mutavaatı şantaj ve blöfle temin edemez. Şimdi Hit-

(Devamı 3 üncü sayfada)

Almanlar ve İtalyanlar Yugoslavyayı terke başladı

İtalya ve Almanya aleyhinde

Büyük nümayişler yapıldı

İngiltere, Sovyet Rusya ve Yunan sefirleri hararetle alkışlandı

Zagrep, 30 (A.A.) — D.N.B. ajansı bildiriyor:

Hırvatistanda mukim Almanyalı Almanlar memleketi terke davet edilmişlerdir. Hırvat makamları bu hususta teessür ve teessüflerini bildirmişlerdir ve hareket için Alman ofislerine ellerinden geldiği

(Devamı 4 üncü sayfada)

Hırvat Partisi Reisi Maçek

MAÇEK muhalefet miediyor?

Almanlar Hırvat partisi liderinin yeni kabineye girmiyeceğini tahmin ediyor

Bükreş, 30 (A.A.) — D.N.B. bildiriyor:

Belgrad'tan gelen haberlere istinaden Rumen siyasî mahfillerinde beyan olunduğuna göre, yeni hükûmet tarafından veya onun himayesi altında ittihaz olunan tedbirler yeni rejimin Mihver aleyhindeki mahiyetini her an daha açık

(Devamı 4 üncü sayfada)

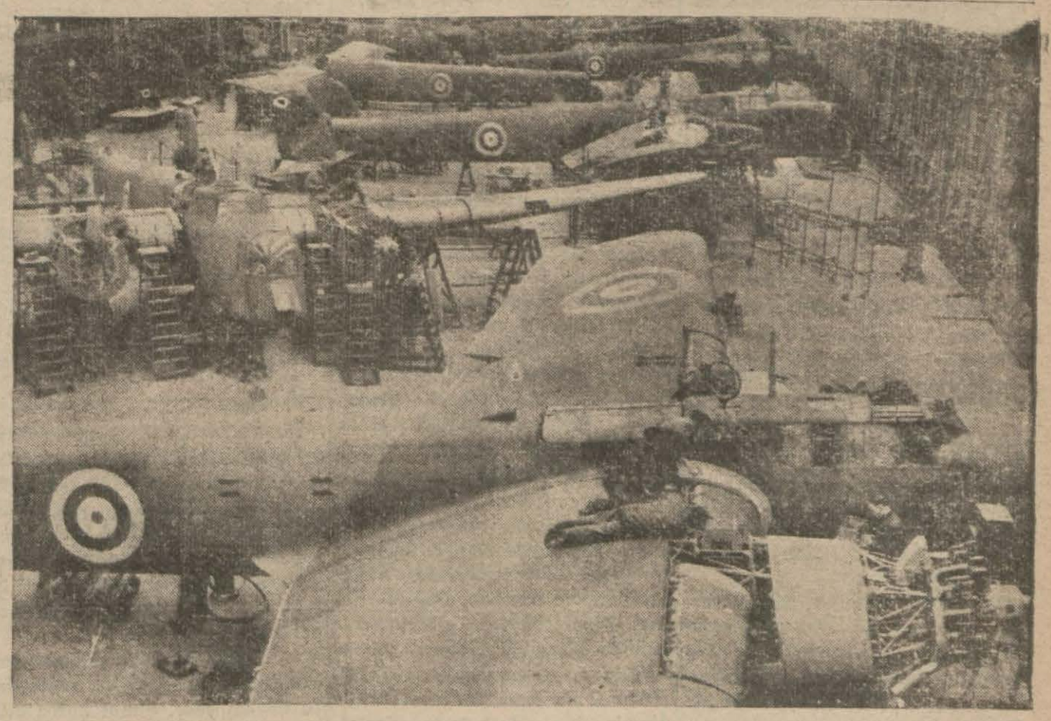

Gece gündüz çalışarak, demokrasinin yıkılmamasını temine çalışan devletlere tayyare yetiştiren Amerikan tayyare fabrikalarından birinin atölyelerinden bir görünüş

Son Akdeniz muharebesinde

İtalyanlar Beş gemi Kaybetti!

Batan üç kruvazör arasında

Meşhur Fiume kruvazörü de var

Londra 30 (A.A.) — Amirallik dairesi bu akşam aşağıdaki tebliği neşretmiştir:

Akdeniz donanması başkumandanı son yapılan bahrî harekât esnasında İngiliz cüzütamlarının hiç bir zayiat ve hasara uğramadıklarını bildirmektedir. Yalnız tayyarelerimizden yalnız 2 tanesi dönmemiştir. Şimdiye kadar tahakkuk eden neticelere göre İtalyan kuvvetlerinden her biri 20 santimetrelik toplarla mücehhez Fiume, Pola ve Zava kruvazörlerinin ve büyük Vincenzo Gioberti ve Maestrale deströyerlerinin battıkları anlaşılmaktadır.

Daha fazla tafsilâta intizar edilmektedir.

EN BÜYÜK ZAFER

Londra 30 (A.A.) — Akdenizde

(Devamı 4 üncü sayfada)

HABEŞİSTANDA

İtalyanlar Diredauayı boşalttı

İngilizler Eritrede 3775 esir aldı

Kahire 30 (A.A.) — Ortaşark İngiliz umumî karargâhının tebliği:

Eritrede Asmaraya doğru ileri hareketimiz muntazaman terakki etmektedir. Şimdiye kadar 68 i subay olmak üzere 3775 esir aldık ve bir mıktar top iğtinam ettik.

Habeşistanda Harrardan ilerleyen kıt'alarımız şimdi Diredaua'ya doğru yolun büyük bir kısmını katetmişlerdir.

Diğer bölgelerde ric'at etmekte olan düşman üzerine tazyikimiz berdevamdır.

ŞARKÎ AFRİKA HARBİ BİTİYOR

Kahire 30 (A.A.) — Askerî sözcü şarkî Afrika harbinin sonuna geldiğini söylemenin bir nikbinlik olmıyacağını beyan etmiştir.

DİREDAUA TAHLİYE EDİLDİ

Roma 30 (A.A.) — 296 numaralı

(Devamı 3 üncü sayfada)

Ruzveltin nutku

"Diktatörler Amerikayı tehdit ediyor,,

Ruzvelt milleti yardım azminde müttehit cephe teşkiline davet etti

Bozguncuların silâhı korku telkinidir

Reis Ruzvelt

(Yazısı üçüncü sayfada)

Beklenmiyen bir çarpışma

Fransızlar İngilizlere ateş açtı

İngiliz filosu muharebe etti

İngilizlerin yaptığı tahribat

Londra, 30 (A.A.) — Amirallik dairesi pazar akşamı aşağıdaki tebliği neşretmiştir:

Bu sabah hafif cüzitamlardan bir kısmı ile Fransızların Cezayirdeki kara bataryaları arasında bir hâdise zuhur etmiştir. Dört tüccar gemisinin bir Fransız destroyeri tarafından himaye edilmek suretile Cebelüttarık boğazından geçeceği ve bu kafilenin Almanyaya ait mühim miktarda harp levazımı taşıdığı haber alınması üzerine bu kafilenin tevkif edilmesi için icabeden emirler verilmişti. Kafile buna rağmen İspanyol ka-

(Devamı 4 üncü sayfada)

Matsuoka dün Romaya hareket etti

Berlin 30 (A.A.) — Matsuoka bugün öğleden sonra Romaya hareket etmiştir. Japon nazırı yarın saat 18 de Romada olacaktır.

GÜNÜN TENKİTLERİ

İstanbul güzelleşiyor

Yazan: Selâmi İzzet Sedes

Lûtfi Kırdar şunu yaptı, bunu yaptı diyorsunuz amma, ortada lüzumsuz yere, durup dururken açılan Taksim meydanından başka yapılan bir şey görmüyorum! diyenler var. Bunlar muayyen bir yoldan işlerine gidip gelenler, güzellikten pek anlamıyanlar ve her ne olursa olsun itiraz edenlerdir.

Lûtfi Kırdar bir yol derdine yakalandı, ortalığı toza boğdu, sağımız çukur, solumuz hendek, yürüyebilirsen yürü, böyle imar mı olur? diyenler var. Bunlar imar mıntakalarında oturup külfetsiz nimete konmak istiyen garip telâkkililerdir.

Bir de güzelden, güzellikten, mamurdan gocunanlar vardır. Efendim bu zamanda imar ne demektir? derler. Bunlar «köhneperesti» mezhebinin sâlikleridir.

Küçük bir ekalliyet teşkil eden bu üç kategoriyi bir yana bırakırsak, İstanbullular muhakkak ki, Lûtfi Kırdardan yanadır ve kendisine hayrandırlar. Nasıl olmasınlar ki, hergün gözlerinin önüne yeni ve güzel bir İstanbul geliyor; dün bir harabe olan yerlerde, ertesi gün mamureler beliriyor. Lûtfi Kırdar bir imar perisi gibi; elindeki sihirli değneğin dokunduğu yer, her türlü güçlüklere, imkânsızlıklara rağmen, güzelleşiveriyor.

İngiliz Sefaret konağının arkasından Tozkoparana varan asfalt sağlı sollu cana yakın bir manzara gösteriyor; Tepebaşındaki caddeyi kesen burun ortadan kalkınca gönül açıcı bir görü meydana çıktı. Nişantaşındaki Emlâk caddesi de küçük çapta bir bulvar haline gelivermiş; çocuk bahçesi, tâ denize kadar iniyormuş vehmini veren mermer merdivenlerile cennetten bir parça olmuş. Yarın Koska - Lâleli de gönül ferahlatacak, Topkapı dışına çıkanlar kendilerini güzel bir korulukta bulacaklar. Beşiktaş artık ağaç ve park diyarıdır.

«Azmin elinden hiçbir şey kurtulmaz» sözünü bir piyedestal yapıp üstüne Lûtfi Kırdarın büstünü koymak lâzım.

Millî Küme Maçları Başladı

İst. spor: 1 Beşiktaş: 1

Fenerbahçe Galatasarayı 1-0 mağlûp etti

Millî küme maçlarına dün İstanbul, Ankara ve İzmirde başlanmıştır. Bilhassa şehrimizde çok heyecanlı olan bu maçların tafsilâtı dördüncü sayfadadır.

Dünkü Fenerbahçe - Galatasaray maçından bir intıba

Mevlevilik Nedir?

Celâleddini Rûmî Kimdir?

Yazan: ZİYA ŞAKİR

— 40 —

Sultan ile sarayın baştesrifatçısı (Emîr Pervane) hayretlere kapılarak, derhal minareye adamlar gönderdiler. Kendilerini bu kadar vecdü heyecana sevkeden bu müessir sesin sahibini tahkika giriştiler. Ve bunun, (kumandan İlmiddin) olduğunu öğrendiler.

Ertesi gün, (İlmiddin)i saraya çağırdılar. Gece, o kaside ve şiirleri, ne maksatla okuduğunu sordular.

Cenâbı Mevlânâ'nın rıhlet anındanberi rahat ve huzur yüzü görmiyen (İlmiddin), sorulan suale kanlı gözyaşlarile cevap verdi:

— Maksadım, (Hazreti Mevlânâ)nın medfeni üzerine bir türbe inşa ettirmektir. Fakat, eldeki para, kâfi değil... Bunu düşünürken, kendimden geçtim. Kalbimi cayır cayır yakan ateşlerin ıztırabını, Mevlânâ'nın şiirlerini terennüm etmekle teskin eylemek istedim.

Dedi.

Bu cevabı işitenler, son derecede müteessir ve mütehassis oldular. Cenâbı Mevlânâ'ya karşı beslediği bu derin aşk ve merbutiyetten dolayı, (İlmiddin)i tebrikte bulundular.

Emir Pervane ile (Gürcü Hatun), derhal (seksen bin Sultanî dirhemi) verdiler. Ve inşaata, başlanmasını emrettiler. Sultan Alâeddin, bu parayı kâfi görmedi. (Kayseri) şehrinin vergisinden, (elli bin dirhem) de bu paraya ilâvesi için emir verdi.

Böylece, türbenin inşasına başlanıldı. Ve inşaat başlar başlamaz, Hazreti Mevlânâ'nın diğer ashap, yârân ve perestişkârları tarafından da paralar yağdırıldı. Kısa bir zaman zarfında Cenâbı Mevlânâ'nın arzu ve vasiyeti yerine getirildi. Medfeni üzerinde, her taraftan görülecek derecede, muazzam bir kubbe yükseldi.

Türbenin ilk defa inşası hakkındaki rivayetlerin şu hulâsasından anlaşılıyor ki, bunun başlıca müteşebbisi kumandan İlmiddin'dir. Bu hususta ilk himmet ve gayreti o sarfetmiştir. Selçuk Sultanı ile Emîr Pervane ve Gürcü Hatun da, inşaatın muvaffakıyetle ikmali için, icap eden yardımı derhal göstermişlerdir.

Türbenin ve muhtindeki binaların bugünkü şekle girmesi, muhtelif zamanlarda, muhtelif zatların teşebbüslerile vücude gelmiştir.

Meselâ.. bir zamanlar, Konya havalisinden Anadolunun cenup sahillerine kadar hükümran olan (Karaman Hükûmeti)nin Hükümdarlarından (Alâeddin Halil Bey) bir aralık Konyaya gelmişti. Ve o esnada da, sahildeki (Silifke) kalesinin Venedikliler eline geçmesinden son derecede müteessirdi.

Bu zat, (Cenâbı Mevlânâ)nın türbesini ziyarete geldiği zaman, onun ruhundan yardım ve şefaat diledi:

— Ey molla Hünkâr!.. [1] Eğer Silifke kalesini kâfirlerin ellerinden kurtarmıya muvaffak olursam, gaza ve ganimet malından, senin üstüne bir gök kubbe çatayım.

Diye, nezretti.

Aradan çok geçmedi. Karaman Beyi, düşmanlarile yaptığı muharebede muvaffakiyet kazanarak Venedikliler cenup sahillerinden kâmilen tardetti. Eline mühim miktarda ganimet geçirdi. Bunların parasile bugünkü muhteşem kubbeyi inşa ettirdi.

Hazreti Mevlânâ'nın medfeni üzerinde, muazzam bir taç gibi yükselen ve kâmilen altın yaldızlı yeşil çinilerden teşekkül eden bu haşmetli kubbe, mimarlık san'atının bediası denilecek derecede kıymetli bir âbidedir.

Mevleviler arasındaki rivayetlere nazaran, Konyanın Osmanlılar tarafından istilâsından, (Birinci Sultan Selim) devrine kadar, türbe hiçbir tamir görmemiş.. takriben iki asır müddet kadar, kendi haline terkedilmiştir. Ancak (Birinci Selim), türbeye büyük bir alâka göstermiş.. derhal büyük mikyasta tamirat ve yeniden inşaat yapılması için emir vermiştir.

Birinci Selim'in gösterdiği bu alâka hakkındaki rivayet de nazarı dikkati celbedecek mahiyettedir. Bu rivayete nazaran, Padişah Selim, Mısır seferine giderken bir müddet Konyada ikamet etmiş.. ve bu ikameti esnasında da sık sık (Hazreti Mevlânâ)yı ziyarete gidermiş.. Mısırı fethetmiye muvaffak olmak için, (Hâcet) namazları kılarak, Mevlânân'nın ruhundan şefaat dilermiş.

Sultan Selim, bir gece uyur[illegible] (Hazreti Mevlânâ), rüyasına girmiş:

— Selim!.. Beni tut. Düşeceğim. Demiş.

Selim, heyecan içinde uykudan uyanmış. Derhal Şeyhislâm ile bütün ulemayı başına toplamış. Gördüğü rüyayı anlatmış.

Dinleyenler düşünmüşler, taşınmışlar.. rüyayı tabir etmiye uğraşmışlar.. fakat uygun bir şey bulamadıkları için, - kim bilir, nasıl bir ilhamın hissi ile - Hazreti Mevlânâ'nın türbesi etrafında dolaşmıya başlamışlar.

Bu sırada gözleri birdenbire kubbenin (Kıble) cihetine ilişmiş. O cihetin âdeta yıkılmıya meylettiği derhal nazarı dikkati celbeylemiş. Derhal Sultan Selim'e haber verilerek:

— İşte, rüyanın tabiri budur, Padişahım. Cenâbı Mevlânâ, sizden bu kubbenin tamirini istiyor.

Denilmiş.

Selim, derhal mimarlar göndermiş. Türbe ile civarındaki medresenin haraba yüz tutan yerlerini keşfettirmiş. Bunların mükemmelen tamiri için büyük bir para vermiş.

Bu suretle hemen hemen yeniden yapılırcasına tamirata başlanmış. Zaten bir harim içinde bulunan hanedan kabristanı âdeta yeni baştan yapılmış. Türbenin içi, ağır ve kıymetli yazılar, çiçekler, altın yaldızlı nakışlarla donatılmış.

Sultan Selim, işi bu derecede de bırakmamış. (Sema'hane) ile onun yanına bir mescit de yaptırmış. Hattâ bunu da kâfi görmiyerek o civarda bir büyük cami ile bir de imaret başlatmış... [Bu büyük cami ile imaret, Sultan Sel[illegible]'in hayatında bitirilememiştir. Ancak

(Daha var)

(1) Cenâbı Mevlânâ'nın unvanlarından bir biğeridir. Nitekim, Mevlânâ sülâlesine mensup olanlara (Çelebi) denildiği gibi (Molla Hünkâr Oğulları) da denilir.

Nanemollanın Köşesi

Almanya Niçin Mütereddid

Yugoslav milleti kendi mukadderatının, şerefli bir şekilde idare[illegible]ni deruhte etmiş bulunan gen[illegible] Krala ve yeni hükûmete tam bağ[illegible]lığını izhar etmekte berdevam [illegible]en Almanyanın ne yapacağını şa[illegible]şmış bir vaziyette beklemesi he[illegible] tarafta merak uyandırdı. Nanemolla:

— Anlaşılan yıldırım harbi, yıldırım paktı, yıldırım anlaşmasının da modası geçmiş olacak dedi. Ve ilâve etti:

— Baharı bekliyen Mihver nam diğer Üçlü Pakt hiç beklemediği bir zamanda çiçek çıkardı.

M. K.

İtalyan İmparatoruğu

Şimali Afrika ve Arnavutluktaki hezimetlerden sonra İtalyanların Habeşistan, Eritre ve Somalide de dikiş tutturamadığı görülüyor. Bu kadar çabuk yıkılıveren imparatorluğun sağlamlığı herkesi hayrette bıraktı. Nanemollanın bu işteki fikrini sorduk. Üstad gülerek cevap verdi:

— Rüyada kurulan azametli imparatorluk ancak uyku müddetince devam eder. Şimdi horoz öttü dava da bitti. Dünyanın uyandığı bir zamanda rüyadan bahsetmek olur mu?..

POLİS

Tramvayla otobüs çarpıştı

Bir kadın camla baldırından yaralandı

Şoför Hüseyin Özgürün idaresindeki 3159 numaralı otobüs vatman Remzinin idaresindeki 42 numaralı Sirkeci - Yedikule tramvayına çarpmış, tramvayın camı kırılmış ve düşen cam Yedikule'de oturan Niko kızı Anna Cida'ya çarparak baldırından yaralamıştır. Yaralı hastaneye kaldırılmış, şoför yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Taşla başını yardı

Fenerde oturan Hasan oğlu 12 yaşında Celâl Fener iskelesinde oynarken Kenan adında diğer bir çocuğun attığı taşla başından yaralanmış, Balat hastanesine kaldırılmış, Kenan yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Yangın başlangıcı

Taksimde Receppaşa caddesinde 3 numaralı doktor Özenyan apartmanında baca kurumları tutuşarak yangın çıkmış, derhal yetişilerek söndürülmüştür.

Şemsettin Günaltayın 4üncü konferansı

Büyük Millet Meclisi Reis Vekili Sıvas Meb'usu Bay Şemsettin Günaltay tarafından (Dünya ahvalinin son vaziyeti) mevzuunda Kadıköy Süreyya sineması salonunda bu akşam saat 20,30 da bir konferans verilecektir. Davetiyeler Kadıköy Halkevi idare memurluğundan dağıtılmaktadır.

Şehir Haberleri

Münakalât Vekilimizin beyanatı

Telefon şebekesi ile demir ve denizyolları işlerinde alınan yeni tedbirler

Birkaç gündenberi şehrimizde ve Trakyada tetkiklerde bulunan Münakalât Vekilimiz Cevdet Kerim İncedayı dün akşamki ekspresle Ankaraya hareket etmiştir. Vekil, dün kendisile görüşen bir muharririmize, buradaki tetkikleri hakkında demiştir ki:

— İstanbul telefon şebekesinin genişletilip takviyesi için, bu hususta verilmiş olan direktif dairesinde hazırlanan projeleri mahallinde tetkik ettim. Bu projeler yakında tatbik edilecektir.

İstasyonlarla hatlarda icap eden yeni takviyeler yapılmış, bir kısmı da yapılmakta bulunmuştur.

Liman, tahmil ve tahliye işleri; Denizyollarının halihazırdaki ve ilerideki ihtiyaçları ile işletme ve idare vaziyetleri hususunda yeni tedbirler de alınmış bulunmaktadır.

Prensipimiz, memleketin içtimaî ve iktisadî hayatında, fikir ve [illegible]dde nakleden vasıtaların nakil sür'atlerini, azamî derecede ucuzaltmak ve ucuzlatmak ve bu münakaleyi her vasıtayla yurdun her tarafına ucuza ve vahdetle teşmil suretile kolaylık temin etmek ve yardım etmektir.

Ancak ileride dünya ahvalinin bu vaziyeti devam eder ve tamir, ikmal vesaire için malzeme ve eşyanın —ki bununla hazarda dahi muayyen ecnebi memleketlerden temini icap eden şeyleri kasdetmek istiyorum— hariçten alınma vaziyeti devam ederse ve [illegible]ine kömür fiatının artması vesaire gibi bazı zarurî sebepler hasıl olursa, nihayet halka hizmet için kurulmuş ve halkın malı olan münakalât vasıta ve teşekküllerinin hayat ve selâmeti namına mutedil ve makbul olan faaliyeti, nakliyatta sür'atin artmasına münhasır kalabilir. Fakat, bunlar günün geçici icapları olabilir. Netice itibarile, [illegible]alât Vekâletinin İstanbul ve havalisinde bulunan işlerini, ahvalin fevkalâdeliği önünde dahi her zamandan daha iyi bir halde bırakarak Ankaraya dönüyorum.

Dantelsiz 1 kuruşluklar tedavülden kalkıyor

Yalnız Merkez bankasile malmüdürlüklerince alınacak

Dantelsiz bir kuruşluklar yarın sabahtan itibaren tedavülden kaldırılacaktır. Bundan sonra bu paralar yalnız Merkez Bankası şişelerile Malmüdürlükleri tarafından alınacaktır. Dantelli bir kuruşluklardan kâfi miktarda tedavüle çıkarılmıştır.

Talebe yurtları hakkında

Parti idare heyeti reisinin beyanatı

İstanbul Parti idare heyeti reisi İzmir Meb'usu Reşat Mimaroğlu talebe yurtları hakkında şu beyanatta bulunmuştur:

«— Partinin erkek talebe yurdunda 350 ve kız talebe yurdunda 150 kadar talebe barınmaktadır. Şubata kadar ayda 20 lira olan yurt ücreti üzerinde, herşeyin pahalılaşmasıve yurdun birkaç aydır açık vermesi üzerine mecburî tedbirler alınması zarureti hâsıl olmuştur.

Parti tarafından 19 bin lira sarfile bir sene içinde her iki yurt tevsi edilmiş ve tesisat tamamlanmıştır. Yurt ücretlerinin arttırılması nihayet bu yıl sonuna kadardır. Parti gelecek yıl bütçesinde bu hususta tedbirler alacaktır. Parti, erkek yurdunda 50 ve kız yurdunda 25 talebeyi parasız barındırmayı kararlaştırmıştır.

Dışarıda yardıma bihakkın muhtaç daha birçok fakir talebe mevcut iken yurtlarda velilerinin verdikleri paralarla ibate ve israf edilen kudretli talebeye Partice yardım etmiye, yani bu suretle yurtların açıklarını mütemadiyen kapatmıya çalışmak elbette pek yersiz bir harekettir.»

Fiat komisyonu bugün toplanıyor

Halk tipi ayakkabları nümuneleri tetkik edilecek

Fiat Mürakabe Komisyonu bugün öğleden sonra Mıntaka Ticaret Müdürlüğünde bir toplantı yaparak halk tipi ayakkaplarile elde bulunan bazı ihtikâr vak'alarını tetkik edecektir. Komisyonun son bir defa daha tetkikinden geçecek olan ayakkaplar Ticaret Odasına verilecek ve derhal Ankaraya gönderilerek Vekâletin tetkikine arzedilecektir.

Karamürselde yeni iskele yapılacak

Limanlar Umum Müdürlüğü Karamürsel iskelesini yeniden yaptırmıya karar vermiştir. Bu iskele için plânlar hazırlanmıştır.

Nafia Vekilimiz Trakyaya gitti

Evvelki gün Ankaradan şehrimize gelen Nafia Vekilimiz Ali Fuad Cebesoy dün akşam tetkiklerde bulunmak üzere Trakyaya gitmiştir.

YARININ ŞEFAKLARINI IŞIKLANDIRACAK ÇOCUKLARDIR!

Yurtta ulusun yardım ve şefkatine muhtaç çocukları 23 Nisan Çocuk Bayramı ve Haftasında sevindirmek için yardımlarınızla Çocuk Esirgeme Kurumunu kuvvetlendiniz!

Çorapçılar bugün Ankaraya gidiyor

Yeni çoraplar hakkında bazı temenniler yapacaklar

Çorap fabrikatörlerinden mürekkep bir hey'et bu akşam Ankaraya giderek İktisad Vekâletile temaslarda bulunacaktır. Çorapçılar 8 Nisandan itibaren tatbik edilecek olan yeni çorap standardizasyon nizamnamesinde bazı tadilât yapılmasını istiyeceklerdir. Bu tadilât bugünkü ahval ve şeraite göre temin edilebilen iplik nevilerine göre olacaktır. Diğer taraftan kumaş fabrikatörlerinin de yarın Ankaraya gitmeleri muhtemeldir.

Altın 24,80 e düştü

Altın fiyatlarında biraz düşüklük kaydedilmiştir. Evvelki gün 25 liraya kadar çıkan altının dünkü fiyatı 24 lira 80 kuruştu.

Havagazi tarifesi tektik edilecek

Havagazı fiyatlarını tetkik ve yeni bir tarife tanzim etmek üzere salı günü belediyede bir toplantı yapılacaktır. Yeni tarifede mevcut fiyatlar üzerinde bir hayli tadilât yapılması muhtemeldir.

Moda Deniz Klübü umumî heyet içtimaı tehir edildi

Moda Deniz Klübünün dün yapılması lâzım gelen umumî hey'et toplantısı ekseriyet temin edilemediğinden tehir edilmiştir. Toplantı önümüzdeki Pazar günü yapılacaktır.

Bursadaki tarihî âbidelerin tamiri

Bursada bulunan bazı tarihî âbidelerin tamiri için tetkikler yapılmaktadır. Profesör Ernest Mamburi Bursaya giderek bu âbideleri tetkik etmiştir. Profesör bilhassa Zindankapıdaki surlar ve Osmanlı mimarisinin güzide eserleri üzerinde etüdler yapmış ve bunların behemehal muhafaza edilmesinin icap ettiğini söylemiştir.

DIŞ Politika

Belgrad'da yarış

Yazan: Prof. H. Şükrü Baban

Kadim Sırp payitahtı, g[illegible] çenlerde şiddetli bir n[illegible]fuz yarışına sahne o[illegible]muştu. Bir taraftan İngiliz Sefi[illegible] ve diğer taraftan Mister Ruzvelt' şahsî ve seyyar mümessili (Don[illegible]van) Naip Prens Pol'ü ve hüku[illegible]meti asagarî bitaraf kalmıya [illegible]belki de Yunanistan ile müşter[illegible]ken hareket ederek bir Balkan ce[illegible]hesi kurmıya ehemmiyetle teşv[illegible] etmişlerdi. Alman diplomasisi [illegible] muttasıl Yugoslavyayı Üçüzlü Pa[illegible]ta iltihaka davet ve hattâ bütü[illegible] inkârlara rağmen tazyik ediyord[illegible] Bu çetin oyun bir aydan fazla d[illegible]vam etti ve nihayet birinci devr[illegible]yi Berlin kazandı. Viyanada m[illegible]tantan merasimle üç taraflı ahd[illegible]nameye Sırp murahhasları imza[illegible]rını attılar ve muahede hiçbir m[illegible]rasime, tasdik veya tasvip gibi [illegible]killere tâbi olmaksızın, yürürlü[illegible]girdi.

Hukukî bakımdan bugünkü [illegible] vaziyetin bu merkezde olduğu de[illegible]meyan edilebilir. Fakat aralık[illegible] bu hâdiseden müteessir ve Alm[illegible]arabasına takılmaktan mütevah[illegible]olan ordu ve halk Payitahtta [illegible] hükûmet darbesi yaptı, genç H[illegible]kümdarı ecdadının tahtına otu[illegible]tu, Naip Prens Pol zevcesile me[illegible]leketi terke mecbur oldu. Baş[illegible]kil ve Hariciye Nazırı tevkif ed[illegible]di. Alman tebaasına hattâ sefir[illegible] karşı halk mütecaviz bir tavır [illegible]kındı.

Derhal Londrada Başvekil M[illegible]ter Çörçil bu vaziyetten istifa[illegible] ederek yeni hükûmeti takviye [illegible]teşci edici ateşin bir hıtabe i[illegible]etti ve Almanyaya karşı mücad[illegible]leye iştirak ettiği takdirde Büy[illegible] Britanyanın azamî yardımını k[illegible]di namına ve Amerikanın mua[illegible]netini de muhakkak olarak il[illegible]sürdü. Mister Çörçil'in Birle[illegible] Delvetlerin iştirakini temin hu[illegible]sunda hiç de aldanmamış oldu[illegible]dün tezahür etti. Çünkü Mis[illegible] Ruzvelt, yeni Hükümdar İki[illegible] Piyer'e gayet hararetli bir teb[illegible]telgrafı gönderdi. Öyle bir telg[illegible]ki açıkça demokrasi saflarına [illegible]tiraki ve Cermenliğe karşı hu[illegible]met ilânını teşvik edicidir. [illegible] müddet evvel de İtalya Kral[illegible]cülûs yıldönümü münasebe[illegible] Mister Ruzvelt çok mülteff[illegible] sulhe ragıp bir telgraf çekmişti[illegible]

Amerika ve Büyük Britanya[illegible] bir Balkan devletini bu kadar [illegible] vazişli muamelelere lâyık görm[illegible]leri herhalde müsaraanın bu [illegible]him anında en ufak kuvvetleri [illegible] ihmal etmemek icap ettiği kan[illegible]tine varmış olmalarının netic[illegible]dir. Bu tiyatro darbesi ve sürp[illegible] karşısında Berlinin aksülâm[illegible] tahmin olunacağı gibi kötü şa[illegible] karşı iyi ve güleryüz gösterm[illegible] tabirile ifade olunabilir: Belgra[illegible] müfrit milliyetçi Sırpların hâ[illegible] olmıya başladığı kanaati ileri [illegible]rülebilir. Üçüzlü Paktın fiilî bir [illegible]vu olmasına rağmen Almanya [illegible] İtalya ile münasebetlerini karış[illegible]mıya çalışan unsurlar vardır. [illegible] durum bu gibilerin gelip geçici [illegible] muvaffakıyeti midir, yoksa si[illegible] bir hareket hattının ifadesi mi[illegible] Bu suale Alman hariciyesince [illegible]vap verilmemektedir.

Fakat bu bitaraf ve lâkayt [illegible] görünen ifadelerin arkasında [illegible]det ve tehdidi ve diş gıcırtısını [illegible]teren cümleler gelmektedir. [illegible]manyanın âlicenaplığını veya k[illegible]vetini suiistimal etmek kabil [illegible]nılıyorsa bu bir hatadır.

Alman diplomasisi, Japon B[illegible]ciye Nazırının Berline geldiği [illegible] kendisine kudumiye olarak [illegible] bir devleti takdim etmişti. O [illegible]büsbütün elden çıkmasını iste[illegible] ve bu şikârını yine eski kuvve[illegible] kendi merkezine celbetmek [illegible]eder; bahusus ki hissi değilse[illegible]fiili ve hukukî birtakım bağlar [illegible] Belgradı Berline bağlamaktadı[illegible]

Bu mütezat çekişmeler aras[illegible] yeni Yugoslav kabinesinin [illegible] edilen siyaseti şöyle hulâsa ol[illegible]yor:

1 — Üçlü Pakta iltihak keyf[illegible]iptal edilmiyecektir.

2 — Türkiye ile olan münase[illegible]ler sıklaştırılmıya çalışılacakt[illegible]

3 — Bitaraflık yeni siyasetin[illegible]ını teşkil edecektir.

Görülüyor ki yeni bir in[illegible] yapan Sırp devlet adamları so[illegible]larda ve kahvelerdeki nümayi[illegible]çok uygun bir lisan kullanm[illegible]ır. Mes'uliyetin verdiği yü[illegible]oğma bir ihtiyat eseri göster[illegible]r ve eski hükûmetin imzasın[illegible]

(Devamı 3 üncü sayfa[illegible])

EDEBİ ROMAN: 133

ÇOBAN YILDIZI

Yazan: Mahmut YESARİ

— Ah, hiddetini de sevsinler. Doktor bey; Fasiki mahrumun hiddetine de bakınız. Arkadaşları, ona nedense «Fasiki mahrum» derler. Aman, fazla kızayım, deme! Yüzün kıpkırmızı oldu, kan boğar sonra, canıma da mı acımıyorsun?

Tekrar Cemil Kâzıma dönmüştü:

— Nasıl oldu da bizi hatırladınız? Artık birbirimizi hiç göremiyeceğiz zannediyordum.

Cemil Kâzım, Veli beyi gösterdi:

— Bana kalsa, yine teşerrüf nasip olmıyacaktı. Veli beyefendi, lûtfettiler de..

Veli bey, onun sözünü keserek, Nigâra tafsilât verdi:

— Sizi gördüğüm gün, doktora da uğradım. Evvelâ; işim var, dedi.. gelmemek istedi. Nasıl doktor, biraz dedikodu yapayım mı?

Hayret bey; yan gözle Nigâra bakıyordu. Nigâr; Veli beyin, ağır ağır söylediği sözleri, tatlı bir şurup içer gibi, gözleri gözünde, dikkatle dinliyordu.. Hayret bey; Nigârın ihmaline daha fazla canı sıkılmıştı, ayağa kalkarak:

— Nigâr hanımefendi, bendenize müsaade! Eğer sız teşrıf etmiyeceksenız, bari ben gıdeyim, orada, bazı arkadaşlara söz vermiştim.

Nigâr, hiddetle haykırdı:

— Nedir aceleniz? Oturunuz.

Veli bey; odaya girerken, Hayret beyin ihtarını da duymuştu:

— Bir yere gidiyorsanız, mâni olmıyalım. Zaten ayak üzeri uğradık. Başka bir gün rahatsız ederiz.

Nigâr; ellerini, Veli beyin omuzlarına koymuştu:

— Vallahı bırakmam... Bugün bir yere gidemezsınız. Hem davetli falan değilız kı.. Sız, Hayret beyin sözlerine mı bakıyorsunuz? Arkadaşlarımla sözleştim, dedi ya? Muhakkak bir lokantada kendisine yemek hazırlatmıştır. Bugün Modada, kayık yarışları var, oraya gitmek istiyorduk, sız de beraber gelırsınız.

Cemil Kâzım, etrafına dikkat ediyordu. Odadakı eşyaların bazılarını konakta gördüğünü hatırlıyordu. Fakat bazıları yeni idi. Bunların; eskılerının yanında büsbütün yabancı duran, ayrı bir zevkle intihap edildikleri ilk bakışta, anlaşılıyordu. Yerdeki halı, pencerelerdeki ağır atlas perdeler, akaju masa, önü çiçekli, som yaldız endam aynası, arabesk tabureler, rönesans koltuklar, odanın göz alan, nazarı dikkate çarpmıyan bütün eşyası güzel, zarif, kıymetli idi. Lâkin havasında, çiy bir âdilik kokuyordu. Cemil Kâzım; Nigâra belli etmeden gözlerini tavandan halıya, eşyalardan duvarlara gezdiriyor, kaybolmuş bir âşinayi aratırır gıb ikararsız nazarlarla bakıyordu. Bu koku, nereden sinmişti? Hangı rüzgâr bu havayı getiriyordu?.

Köşedeki piyanonun üzerinde; feslı, kalpaklı, çıplak kafalı, saçları muntazam taranmış, açık başlı, genç, ıhtiyar, bir çok erkek resimleri duruyordu. Bunlar hep yabancı, hep yeni çehrelerdi.

Cemil Kâzım, Veli beyin teklifini tereddütle kabul etmişti. Sadiye ile Nigârı görmek istiyordu. Fakat onları nasıl, ne halde görecekti?.. Belki de hayalinde bir cihan yıkılacaktı! Onları görmek ümidi; yeknasak hayatına biraz ruh, heyecan veren tatlı bir teselli olmuştu. Onlara tesadüf ederim, hülyasile günlerce sokaklarda dolaşmıştı. Nigâra baktıkça kendi safiyetine gülüyordu. İhtimal ki Nigâr, kaç kere yanından geçmişti de o, tanıyamamıştı! Sıkı, şık çarşafının içinde kıvrıla kıvrıla, süzüle süzüle yürüyen, peçesi örtülü genç kızın, «küçücük Nıgâr abla!» olduğunu nasıl keşfedebilirdi?...

Nigâr abla?.. Dikenli tele takılarak göğsü parçalanmış, ufacık gagasından kanlar sızarak can çekişen serçeciğin baş ucunda; yaş dolu gözlerile: «Hiç mi kurtaramazdık?» diye soran Nigâr abla?.. Bahçedeki Japon fenerlerine hasretle bakan fakir çocukları, büyük insanlardan daha çok seven, acıyan Nigâr abla?.. Nigârın şimdiki çehresi, hali; bütün vüzuhile göze çarpan bir resmin etrafına serpiştirilmiş lüzumsuz, karanlık gölgeler gibi Cemil Kâzımın bir an unutamadığı yakın mazi izleri arasında biraz çiy, biraz yabancı görünüyordu.

Cemil Kâzım için; dün ile bugünün hıç farkı yoktu. O; çerçevesi değişen bir resim gibi muhitinin değişmesinden müteessir olmamıştı. İnsanların, bu kadar süratle maziden sıyrılabilmelerine, dünkü hayatı unutarak tamamile yepyeni, bambaşka bir insan olu[illegible]vermelerine hayret ediyordu. Dün yanın nizamı, cemiyetin menfaati için bu değişikliğin zararları mı vardı, yoksa menfaatleri mi? Cemil Kâzım buna karar veremiyordu:

«Hiç değişmemek!.. Sen bunun mazarratını kendi nefsinde tecrübe etmedin mi?.. Başkalarını da ayni hüsrana mahkûm görmek mi istiyorsun?.. Yazlar kışları, karlar güneşleri, seherler şefakları, meltemler, karayelleri takip edecek, fidanlar birer kütük olup kuruyacak, çocuklar ihtiyarlıyacaklar, kâinatta bir zerre, bir an ayni mevkide duramıyacak, sonra bütün bu mütemadî değişmeler, sarsılmalar arasında bir avuç deri ve kemikten ibaret olan bir insanın kafasındaki âlem, hep ayni saati gösteren bozuk bir saat gibi hiç değişmiyecek!.. Sen daima bu; işlemiyen, zembereği kırık makineyi kurmak, dünyayı ve insanları da

(Daha var)

Son Haberler

İngilterede iş seferberliği

41 den 43 yaşına kadar bütün erkekler çalıştırılacak

Londra, 30 (A.A.) — 41 den 43 yaşına kadar olan bütün erkekler 5 Nisan cumartesi günü iş borsalarına yazılmak emrini almışlardır. Yalnız kendilerini feda edilmek mecburiyetinden muaf tutan işlerde filen çalışmakta olanlar bundan müstesnadır. İki sınıf Milis çfradının tescil edilmekte olduğu bir sırada çıkan bu emirname İngilterenin harbe nasıl bir azimle devam ettiğini göstermektedir. Harp hizmetlerine şu veya bu şekilde iştirak edebilecek bütün kadın ve erkekler kendilerini tescil ettirmek mecburiyetindedir. Yakında bütün dünya bu enerjikinin silâh, techizata nasıl inkilâp ettiğini öğrenecektir.

Sovyet Rusyada kauçuk yetiştirilmesine başlanıyor

Moskova, 30 (A.A.) — Yüksek Sovyet Riyaset divanı tarafından neşredilen bir kararname ile yeni bir «Kauçuk sanayii halk komiserliği» tesis edilmiştir.

Busyanın şimdiye kadar yetiştiremediği yegâne iptidai madde olan kauçuğun memleket dahilinde yetiştirilebilmesi için büyük bir gayret sarf edilmektedir.

Almanların Norveçte tatbik ettiği idare

Londra, 30 (A.A.) — Norveç ajansına gelen haberlere göre, Norveç'deki Alman komiseri Treboven Norveç'de resmen ilân edilmememekle beraber Orfi idareyi merhametsiz bir şekilde tesis eden bir beyanname neşretmiştir. Bütün Norveç gazetelerinde derç ve divarlara asılmak suretile neşredilen bir beyanname bundan böyle gerek bizzat Alman kuvvetlerine karşı, gerek Hitlerin emri ile teessüs eden makamata karşı işlenecek her türlü cürümler hakkında Alman kanununun tatbik edileceğini bildirmektedir.

Küçük Haberler

★ Nevyork, (Tass) Associated Press, 15 kadar Japon deströyeri ile iki kruvazör ve 33 nakliye gemisinin Şanghay'ın 90 mil garbindeki Sandhouse adası civarında toplanmış olduklarını yazıyor.

★ Nevyork, (Tass) Associated Press bildiriyor: Fransa ile mütareke şartlarının tatbikine nezarete memur Alman komisyonu Marsilyadan tayyare ile Şimal Afrikasına hareket etmiştir.

★ Vaşington, Âyanda ve mümessiller meclisinde söz alan hatipler grev meselesini münakaşa ederek mümkün olduğu kadar çabuk bunların önüne geçilmesini ve icap ederse bu noktanın yeni kanunlarla temin edilmesini talep etmişlerdir.

★ Bükreş, Neşrolunan bir emirname ile, Bayan Lupesko'nun Romanyada bulunan bütün malları devletçe müsadere edilmiştir. Bu mallar toprak ve bina olmak üzere 53 milyon 700 bin ley kıymetindedir.

Bükreş, (Rador) Neşrolunan bir kararnameye göre şehir ve kasabalarda bulunan Yahudilere ait emlâkin istimlâki ve bunların devlet emvali arasına ithali tekarrür etmiştir. (A.A.)

Dünyada mevcut altınların yarısı şimdi Amerikada

Bu muazzam servet hıçbir bombanın delemiyeceği mahzenlerde saklanıyor

Vaşington, 30 (A.A.) — Kentcky hükûmeti dahilinde Fort Knos'da Amerika hazinesi mahzenlerinde bulunan altunun kıymeti 14 milyar 579 milyon 591 bin dolara baliğ olmuştur. Bu dünyada mevcut altunun takriben yarısını teşkil etmektedir. Bu altunların bulunduğu mahzenler o kadar sağlamdır ki bombaların bunları delmesine imkân yoktur. Bu noktayı, 9 milyar 55 milyon 884 bin dolar kıymetinde altun Nevyork'tan Fort Knosa nakledildikten sonra Amerika hazinesi inşa etmiştir. Bu nakil işine geçen Temmuzda başlanmıştır. Takriben 9.000 ton altunu taşımak için hususi tren tahrik edilmiştir. Bu trenler seferlerini gayet büyük bir ketumiyet içinde ve gizli polis teşkilâtına mensup müfettiş ve memurlarla askerlerin nezareti altında yapmışlardır.

Nakil masrafı 1 milyon 800 bin doları bulmuştur. Bugün Amerika hazinesi dünyada para olarak kullanılan altunun dörtte üçünü elinde bulundurmaktadır. Geri kalan 2 milyar 200 milyon dolar kıymetinde altun da Nevyork, Filadelfya, Denver ve San Fransisco'da bulunmaktadır.

Suriyede

Alınan tedbirler muhafaza edilecek

Vlchy, 30 (A.A.) — D.N.B.

Selâhiyetli Fransız mahfillerinden öğrenildiğine göre, Suriyede sükûnet avdet etmektedir. Bununla beraber fevkalâde komiser General Dentz tarafından alınan tedbirler şimdilik muhafaza edilecektir.

General Dentz yeni Suriye hükûmetinin teşkili için Suriye ricali ile temaslarına devam etmektedir.

Japonyada hava taarruzlarına karşı müdafaa tedbirleri

Tokyo, 30 (A.A.) — (Tass)

Matbuata nazaran hava taarruzlarına karşı müdafaa tertibatı meselesi japon hükûmetinin ciddî surette meşgul etmektedir. Miako gazetesi, japon hava müdafaa teşkilâtının Tokya'da ve bütün memlekette hava müdafaa Üniversiteleri ihdasına karar verdiğini yazıyor.

Bulgaristanda ihtilâl çıkmamış

Sofya, 30 (A.A.) — (D.N.B.)

Yugoslavyada İngilizler, Yunanlılar ve Amerikalılarla bu milletlerin elçilik ve Konsoloslukları tarafından Bulgaristanda bir ihtilâl çıktığına dair yayılan şayialar Sofya'da tekzip edilmekte ve gülünç olarak tavsif olunmaktadır. Sofya'daki kanaate göre bu haberler Bulgaristanda yeni hâdiseler çıkarmak arzusile uydurulmaktadır. Bunları uyduranlar memleketteki şaşkınlığı arttırmak ümidindedirler.

Habeşistanda

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

İtalyan tebliği:

Şarkî Afrikada: Düşmanın tazyiki Keren'in şarkında devam etmektedir.

Harrar mıntakasında, kıt'alarımız Diredaua'yı tahliye ettikten sonra garpte bulunan yeni bir mevzie tam intizamla çekiliyorlar.

Düşman avcılarile cereyan eden hava muharebelerinde iki Hurricane düşürülmüştür. Tayyarelerimizden ikisi üslerine dönmemiştir.

Her ay 30 Amerikalı pilot

İngiliz hava kuvvetleri teşkilâtında vazife alıyor

Londra 30 (A.A.) — İngiliz hava kuvvetlerinin faal servisine her ay yazılan Amerikan pilotları 30 kişi kadardır. Halihazırda yüzlerce Amerikan pilotu İngiliz hava kuvvetlerinde çalışmaktadır. Yeni teşkil edilen Kartallar filosu tecrübeli Amerikan pilotlarından mürekkeptir. Bunlar İngiltereyi mü dafaa edecektir. Bu malûmatı Amerika istihsal bürosu reisi Kundsen yaptığı beyanat esnasında vermiştir. Kundsen Amerikanın ayda 300 bombardıman tayyaresi imalini tasavvur ettiğini de söylemiştir. Bu gaye ile inşa edilmiş olan fabrikaları 4 büyük Amerikan otomobil kumpanyası idare edecektir.

Belgratta

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

ler ya Sırplara karşı yürümek yahud Balkanlardan vazgeçmek zaruretindedir. Eğer pek yakın bir zamanda harekete geçmezse yeni Belgrad hükûmeti mevkiini takviye edecek ve askerî hazırlıkları tekemmül ettirecektir. Hitler, ayni zamanda Türkiye, Yunanistan ve Yugoslavya arasında daha sağlam bir anlaşma yapılmasını da beklıyebilir. Bu sırada İtalyan müttefikinin Arnavudluk ve Afrika cephelerinde yeni hezimetlere uğraması üzerine İngilizlerin elinde Balkan müttefiklerine yardım için daha fazla kuvvet serbest kalmış olacaktır. Bütün bu sebepler Hitleri derhal harekete mecbur edecek mahiyettedir. Almanya şimdi harekete geçecek olursa arzu etmediği şartlar içinde ve geniş mikyasta bir muharebeye girişecek demektir. Buna karar verdiği takdirde Almanya, neticesini kimsenin tahmin edemiyeceği bir serüzeştin tehlikelerini göze almış olacaktır. Bu tehlike Hitlerin bütün askerî telâkkilerine muhalfitir. Fakat bu suretle hareket etmemek gibi bir tehlikeyi de acaba göze alabilir mi?

AMERİKA MATBUATINA GÖRE

Nevyork, 30 (A.A.) — Nevyork Post gazetesi Balkanlardaki hâdiselere tahsis ettiği bir makalede şöyle demektedir:

Yugoslavyadaki ihtilâl totaliter kuvvetlerin pençeleri arasında kalan bir hükûmetin teslimiyetine karşı halk aksülâmelinin ilk tezahürü olarak telâkki edilebilir. Bugün Nazi muahedesi halkın reyile reddedilmiş bulunuyor. Harbin başındanberi Avrupa kıt'asındaki milletler arasında faşizme ve nazizme karşı gösterilen bu ilk nefret alâmeti bizi haklı olarak sevindirmektedir. Demokrat dünyası küçülür gibi görünürken birdenbire genişlemiştir.

Hür Amerikalılarla mukavemete karar vermiş insanlar arasında bir müşareket vardır. Bu sebeple yapılabilecek bütün yardımın Yugoslavyaya hakikaten yapılmasın bütün Amerikalılar ister. Biz Hariciye Nezareti vasıtasile böyle bir taahhüde şimdiden girmiş bulunuyoruz. Fakat bu taahhüt kâfi değildir. İçinde yaşadığımız hürriyet sisteminin hudutlarını genişleterek cereyan etmekte olan tarihi takip etmeye lâyık olduğumuzu göstermeliyiz.

Amerikada İtalyan gemileri kontrol altında

İtalyan tayfalar

Gemilerin makinelerini tahrip ediyorlar

Vaşington 30 (A.A.) — Amerika deniz makamları Amerikan limanlarında bulunan 27 İtalyan vapuruna silâhlı muhafızlar ikame etmiştir. Bunların vazifesi İtalyan tayfalarının gemilerin makine kısımlarını tahrip etmelerine mâni olmaktır. Salâhiyetli makamlar bu vapurların müsadere edilmediğini, muhafızların sırf muhtemel tahrip hareketlerine mâni olmak için bulundurulduğunu söylemişlerdir.

Elde edilen malûmata göre limanlarda bulunan İtalyan vapurlarının tayfaları gemilerindeki makineleri tahrip etmişlerdir. Bu nevi hareketlerin başka yerlerde de yapılacağı hakkında haberler alınmıştır.

Sahil muhafızlarına Amerikan karasuları dahilinde bulunan ve tayfaları tarafından içlerinde tahribat yapılması muhtemel olan bütün İtalyan gemilerine girmek emrini maliye nazırı Morgenthau vermiştir.

Ruzveltin nutku

"Diktatörler Amerikayı tehdit ediyor,,

Vaşington, 30 (A.A.) — Reisicümhur Ruzvelt dün demokrat partisinin milli bayramı olan jackson günü münasebeti le Potomac yatından radyo ile neşredilen bir nutuk söylemiştir.

Ruzvelt bütün Amerikalıları diktatörleri dünya tahakkümüne matuf hareketlerinde durduranlara karşı bütün Amerikan kaynakları ve bütün Amerikan iktidarı ile yardım azminde müttehit bir cephe teşkiline davet eylemiştir.

Reisicümhur şöyle devam etmiştir:

«Diktatör memleketlerinin ittifakı Amerikayı, onun birliğini, demokrasisini ve hürriyetin ana prensiplerini tehdit eden bir tehlike ortaya çıkarmıştır. Bu tehlike bize her gün biraz daha yaklaşmaktadır. Demokrasinin düşmanları şimdi bütün vasıtalara müracaat ederek Amerikan birliğini tahribe çalışıyor. Kullandığı başlıca silâh daima büyüyen dalga halindeki propagandasıdır.

Bozguncuların silâhı korku telkinidir. Bunlar Amerikalıların hükûmetlerine ve birbirlerine karşı olan itimadlarını kırmağa çalışıyorlar.

Nazizmin ajanları ve onlara bilmiyerek yardım edenler, milletimizin barış için olan tabii aşkını istismar ederek müsalemetçi gibi görünmüşlerdir.

Tabii bütün bunların hedefi aramızda dehşet yaymaktadır. Fakat bütün bu propagandaların tesiri ancak azmimizi takviye etmek olmuştur.»

Ruzvelt Amerikanın tesanüdünden bahsederken Vilkiyi takdir ve hürmetle anmış ve sözlerine şöyle devam eylemiştir:

Diktatörler, burada Amerikada milletimizin iki partisi olabileceğini ve aynı zamanda tek bir kütle halinde kalabileceğini anlıyamamışlardır. Totaliter zihniyeti, intihap esnasında ikiye ayrılan ve fakat memleketine karşı sevgisinde müttehit kalan bir milletin haleti ruhiyesindeki büyüklüğü anlıyamıyacak kadar dardır.

DÜNDEN, BUGÜNDEN

Geçmiş zaman olur ki hayali cihan değer

Yazan : **HİKMET NİSAN**

Bugün, dünyanın geçirmekte olduğu keşmekeş ve mücadele dev rinden nısbeten uzak bir mazide, 1932 de, Kan'da bulunduğum bir sırada, Mısırlı Prens Ömer Halim, bir sabah bana gelmiş, bir kaç gün sonra büyük gazinoda verilecek büyük bir müsamereye beraber gitmekliğimizi teklif etmişti.

Filhakika, müsamereden ben de haberdardım: Bu toplantı, Çarın yeğeni büyük Duşes Anastazi ile Duşes dö Vandom'un riyasetinde, muhtelif prens ve prenseslerden müteşekkil bir hey'et tarafından tertib olunuyor ve hasılâtı kâmilen bir emri hayra tahsis ediliyordu. Müsamereyi canlandıran en mühim âmil de, musiki üstadı «Mascagni» nin İtalyadan gelerek, kendi eseri olan lâyemut «Kavalliera Rusticana» operasını bizzat idare etmesi idi.

Bu, harika nev'inden bir vakıa idi... Çünkü üstad, halk arasında görünmekten hoşlanmaz ve bu itibarla kendisine vaki olan teklifleri kabulden imtina etmekle tanınmıştı... Bu sefer Duşeslerin rica ve ısrarı üzerine gelip orkestrayı diriger etmesi, musiki tarihinde büyük bir évènement teşkil ediyor ve musiki âşıklarını derin bir sevince kavuşturuyordu...

— Gidelim amma, dedim, fiatlar ne kadar?

— Tuzlu ki tuzlu... Fakat gidilecek. Bana iki koltuk göndermişler, biletleri almak mecburiyetindeyim.. beş yüzer frank!

— ?!...

— Fakat yerlerimiz iyi, İkinci sıradayız...

Fazla müşkülpesendliğe mahal kalmamıştı. Kabulde bir an tereddüt etmedim.

İki akşam sonra büyük gazinonun içindeyiz. Hol, gözleri kamaştıran ziya dalgalarile çalkanıyor. Kapının önündeki groomlar, beyaz eldivenli ellerile, dünyanın en muhteşem ve en pahalı otomobillerinin kapılarını açmakla meşgul. Biz girerken, Norveç Kralı Haakon da maiyyetile beraber kapının önünde. İsveç kralı Güstav, daha önce gelmiş, Holde bir köşede Prenses Marina, Dük dö Vandom, sabık Portekiz Kralı Manoel ile hararetli bir muhaverede.. Prenses Karajorceviç, lâmbaların ışıltısı altında, gümüş gibi parlıyan beyaz saçlarile, Belçika Kralının resi Duşes dö Vandom ile görüşüyor; geçenlerde ölen İspanya Kralı on üçüncü Alfons da, bar'a yakın bir masada oturan kakım kürklü bir sarışın güzelini göstererek, yanındaki Andre dö Fukiyer'in kulağına bir şeyler fısıldıyor... Prenses Galicin ile Prenses Elen, Prens dö Burbon'un masasında kokteyllerinin son damlasını içmekle meşgul...

Mısırlı Prens Mehmed Ali, Prens dö Saks ve Sesil Sorel, Saşa Gitri'nin aniattığı tuhaf bir şeye kahkahalarla gülüyorlar...

Nihayet, oyunun başlıyacağı saat geliyor.. ve tiyatro salonuna muhteşem ve büyük bir resmi geçid ile giriliyor; asalet resmi geçidi: Krallar, Prensler, Prensesler, Büyük Düşesler, Kontlar, Markiler, Baronlar, elmas, pırlanta, inci, kürk, zarafet, nezahet, letafet resmi geçidi... Muhteşem, şâhâne, müdhebdeb, gözleri kamaştırıcı, bin bir gece hikâyelerindeki periler diyarını geride bırakan bir manzara...

Birkaç dakika sonra salonun ışıkları sönüyor. Uzun ve sürekli alkış tufanile karşılanan Mascagni, orkestra kürsüsüne çıkıyor ve meşhur operanın uvertürü başlıyor. Kocaman tiyatroda da ses sada kesiliyor. Bin kişiyi istiap eden bu salonda sanki bir tek ferd yok! Seyirciler, nefes bile almaktan hasıl olan gürültüyü önlemek için, kendilerini tutuyorlar..

Elmas gerdanlıklar, baştaki pırlanta taçlar, bilezikler, tiyatronun karanlık muhitinde ateş böcekleri gibi, zaman zaman parlıyarak zulmete küme küme ışıklar serpiyorlar.. Sağlı sollu gül ve karanfil demetleri içinde bir kat daha nazarları taltif ediyorlardı...

Bir buçuk saat süren bu letafet ve güzellik toplantısı, Kavalliera Rusticana'nın son notları ve tiyatroyu sarsan alkış ve takdir fırtınası arasında nihayet buldu. Herkes geldiği gibi, birer birer gazinodan çıktılar; Her şey tedricen yine eski halini aldı: Lâmbalar söndü, otomobiller uzaklaştı, periler diyarı karanlıklara büründü..

Ertesi günü buluşmak üzere Prens Ömerden ayrılırken:

— Nasıl, dedi, naz ediyordun... Israrda hakkım yok mu imiş?

— Evet, dedim; hayatımın belki her kula nasib olmıyan en güzel ve unutulmaz bir ânını yaşadım...

Geçmiş zaman olur ki hayali cihan değer!...

Belgrad'da yarış

(Baş tarafı 2 nci sayfada)

tığı milletler arası bir vesikayı da hâlâ muteber saymaktan vazgeçmişe benzemiyorlar. Türkiye ile münasebetleri canlandırmak ve iki memleket hayat sahasında işbirliği teminine çalışmak, Balkan sükûnunu mümkün olduğu kadar muhafazaya gayret etmek ve taarruz olmadıkça harp ateşi dışında kalmak demektir.

Yeni ricali tedbirli harekete sevkedecek âmiller çoktur. Bir Amerika gazetesinin dediği gibi harp hazırlıklarını ikmal için zaman kazanmak lâzımdır. Hırvatların şefi (Maçek) ve gazetesi Hırvatların son hâdiseleri tam bir vekar ve sükûnetle karşıladıklarını söylüyor; ateşin tezahürler anlaşılan olmamıştır. Yeni hükûmete iştirak edip etmemek noktasında elyevm Belgrada müzakere için gönderilen Zagrep valisinin dönmesine intizar edilmektedir. Ondan alınacak haberlere uygun bir siyaset takip olunacağı anlaşılıyor.

Binaenaleyh bu darbeden sonra da Belgrat iki zümre için de - İngiliz - Amerikan ve Alman - İtalyan - tekrar kazanılması ve fethedilmesi lâzım bir merkez mahiyetini almıştır. Şu kadar ki yeni hükûmetin vâzıh olarak telâffuz ettiği bitaraflık siyaseti Bulgaristanda bulunan ve Yunanistana doğru ileri hareketi yapması çok muhtemel olan Alman ordusunun sağ cenahını emniyet altında bulundurmak demektir.

Dağarcık

Fulyalar, Zümbüller, Menekşeler, Lâleler!

Karanlıkta, adam böyle bağırıyordu:

— Fulyalar, zümbüller, menekşeler, lâleler!

Haydi dedim, şunlardan bir demet alayım! Sesin geldiği tarafa sokuldum. Orası lâmbasız, hele satıcının durduğu köşe, bir kömürlük kadar zifirî olduğu için çiçeklerin yüzünü görmeden:

— Yap bakalım dedim, şuradan bana bir demet!

Satıcı sordu:

— Hangisinden?

— Karışık olsun!

— Turp da koyayım mı?

— Ne turpu?

— Kırmızı turp!

Bir de koca işportanın üzerine eğilip baktım ki herifin sattığı şeyler salata, sovan, maydanoz, tere, kırmızı turp filân değil mi?

— Hani nerede fulyalar, zümbüller, menekşeler, lâleler?

— Bunlardan güzel fulya, zümbül, menekşe, lâle olur mu?

Eline göbekli ve kıvırcık bir salata alarak bağırdı:

— Hey babam, hey! Şuraya bak be, şuraya bak, salata değil mübarek fulya çiçeği fulya!

— Ya zümbül hangisi?

Bir demet sovan uzatarak:

— Zümbül de bunlar!

— Ya menekşe?

Yine bir demet taze sarmısağı burnuma tutarak:

— Kokla şunları, kokla, bu mübarekteki koku menekşede yok bayım!

— Ya lâle?

Kırmızı turpları gösterdi:

— Lâle de bunlar! Hem de kan kırmızı lâle!

Biraz sonra bunlardan yaptığı karışık demeti elime tutuştururken tekrar bağırdı:

— Çiçek pazarı burası baylar, burası!

★

Bizde, seyyar satıcı edebiyatının, oldukça hatırı sayılır bir örneği olan bu sözler, bakınız, aklıma ne getirdi:

Vaktile insanlar nasılsa salatayı, sovanı, sarmısağı, maydanozu, turpu yemiye ve fulyayı, zümbülü, menekşeyi, lâleyi, yasemini koklamıya alışmışlar. Tabiî, bu bir telâkki meselesidir. Eğer bu telâkki tersine başlamış olsaydı, şimdi biz fulyanın, zümbülün, menekşenin, lâlenin, yaseminin, karanfilin salatasını yiyecek; onların yerine de maydanozu, tereotunu, kokluyacak, sovanın, sarmısağın esanslarını çıkarıp üzerimize sürünecek, yakamıza turp, turfanda havuç takarak gezecek; gelin odalarının askılarından marullar, ebegümeciler, hindibâlar sarkıtacaktık!

Osman Cemal Kaygılı

Almanların balkanlarda hazırlığı

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

bir rapor almıştır. Bu raporda şöyle denilmektedir:

Dalgakıranlar denizde uzayıp gitmektedir. Buralara Alman bahriyesinin bataryaları yerleştirilmiştir, Düşman Alman kıtalarının ilerlemesine bir deniz manevrası ile mani olmak teşebbüsünde bulunursa toplar konuşacaktır. Bataryalar toprak altı sığınakları ile muhafaza edilmektedir. Ateş açmağa müheyya toplar Karadeniz kıyılarını tehdit etmektedir. Topların yanı başında bir düşman hareketinin istilzam edeceği ilk ateşler için mühimmat mevcuttur Arazi bataryalar için şimal ve Atlas denizi sahillerindekinin aynı mümeyyiz vasıfları arzetmektedir.

Büyük tarihî roman: 59

Sultan Aziz Nasıl Öldürüldü?

Yazan: M. Sami Karayel

Hattâ, Çar Aleksandr Türklerle müsalâha işinde o derece ileri gitti ki, en kıymettar kumandanlarından olan Rus orduları başkumandanını azlile yerine bir başkasını tayin etti.

Ve, bir an evvel Türklerle müsalâha etmesini emreyledi.

Ruslar, yalnız Napolyondan değil, Avusturyadan da korkuyordu. Rus kumandanı Osmanlılarla Bükreşte sulh yaptı, imza olundu. Ruslarla muharebe ortadan kalkmış oldu. Ruslarla bu muharebemiz tam altı sene sürmüştü.

Devleti Aliye, bu muharebede şu zararları görmüştü: Biri Rusların Besarabyayı ele geçirmesidir. Kil boğazına hâkim olarak Tuna nehrine ayak basması, diğeri Sırbistan ahalisine suimisal olarak bundan sonra onların dahi daiyein serbestî ve istiklâle düşmesidir.

Biz, Bükreşte Ruslarla müsalâha yaparken Napolyon beş yüz bin kişilik ordusunun başına geçmek üzere Deresten hareket etmişti.

Napolyonun ordusu beş yüz bin kişilik idi. Fakat, Rus ordusu görünmüyordu. Adetâ bir hayal olmuş, uçup gidiyordu.

Acaba biz bu vaziyette Rus müsalâhasını yapmalı mıydık?..

Ruslar, Etiniki Etriyayı bizzat teşkil etmiş olduklarından istedikleri gibi kullanıyorlardı. Napolyon gürültülerile Ruslar, Osmanlı İmparatorluğu üzerindeki emellerinden bir müddet olsun uzak kalmağa mecbur olmuşlardı. Boktasivan oca-

tidara gelmesi, Napolyon ve, Avrupa gailesi dolayısile Ruslara Devleti Aliye üzerine saldırmak fırsatını vermişti.

Fakat, Ruslar Etiniki Etriya vasıtasile Morada azîm bir isyan vücude getirdiler... Rum isyanı gittikçe şiddet kesbetmeğe başladı. Morada yeniçeriler bozuluyor, kalelerin ekserisi zahiresizlikten eşkiyaya teslim oluyordu. İslâm kıyafetinde başı sarıklı Etiniki Etriyaya mensup casuslar millet içinde yapmadıklarını bırakmıyorlardı.

Morada isyan büyümüştü. Moranın merkezi idaresi olan Traplıca da zahiresizlikten ve, imdadsızlıktan dolayı Rum eşkiyası eline düştü. Kırk bin kadar islâm nüfusu mahvoldu.

Bu arada Tepedelenli Ali paşa da devlete karşı isyan halinde idi. Tepedelenli Ali Paşa, bütün Moraya hâkim ve mutasarrıf bir halde idi.

nü suretle idare olunmuş olsa idi, Morada rumlar değil kıyam etmek, oldukları yerlerden kıpırdayamazlardı.

Fakat, Tepedelenli Ali paşayı çekemediler ve Sultan Mahmudun çok yakın bendelerinden ve müşavirlerinden olan Hâlet efendi, paşayı padişaha başka türlü arzetti - ginden arada bürudet hasıl oldu ve, Tepedelenliyi idam etmek çarelerine düşüldü.

Tepedelenli Ali paşa, bunun üzerine devlete karşı koydu. Bütün bunları vücude getiren Etiniki Etriynın hafî hareketleri idi. Ne Sultan Mahmud ve ne de etrafı bu inceliği anlamamış bulunuyorlardı.

Fakat, Etiniki Etriyanın Rus altınları müslüman sıfatı altında gizlenen yabancı rical üzerinde tesirini gösteriyordu.

Osmanlı kuvvetleri, Tepedelenli Ali paşa ile âdeta bir devlet muharebesi yapar hale geldiler... Morada Rumlar, bu hareketlerden istifade ediyorlardı.

Çünkü, devlet kuvvetleri Tepedelenli Ali paşa kuvvetlerile birbirini kırıyordu. Ruslar, Mora isyanını, ve, Tepedelenli işini durmadan körüklüyorlardı.

Tepedelenli tam iki sene boğuştu. Ve nihayet kendisi ve, kuvvetleri muhasara olundu. İki sene süren muhasara neticesinde paşa teslim oldu.

Tepedelenli aslen Türk oğlu Türktür. Kütahyalıdır. Azimkâr ve metin bir adamdı. Yüksek bir vezir ve, kumandandı.

Tepedelenli, Sultan Mahmudun ve müşaviri Hâlet efendinin kurbanı olmamış olsaydı, Mora ve, Arnavudluk kıt'aları kat'iyyen o zaman isyan edemezdi.

Tepedelenli, son adamına ve, son kurşununa kadar padişah kuvvetlerine karşı koyduktan sonra Hurşid paşaya teslim oldu.

Hurşid paşa, Tepedelenliyi kandırmak suretile teslim almıştı. Hurşid paşa, paşaya şu vâidde bulun-

(Devamı var)

GÜNÜN İÇİNDEN

Mukaddes cehalet!..

Yazan: H. Dalkılıç

İnsanlar yerinde bir sözden ziyade yerinde bir sükûta, ötedenberi hayranlık göstermişlerdir. Bizde de söz gümüş, fakat sükût altın olarak öğülür. Muhakkak.

Bu altınları alabildiğine harcıyan mirasyediler, hakikî altınlarını yiyen mirasyedilerden daima daha büyük felâkete uğramışlardır. Dili, tabiatın en güzel dili olan bülbülün bile çektiği dili belâsıdır.

Fakat, bizim yurdumuzda bugünkü kadar sükût altınının piyasası hiçbir zaman yükselmemiş-

bugünkü kadar kulağını yerin kulağına dayamış değildir.

Bir kısım yurttaşlarımız, şüphesiz masumiyetle, fakat pervasızca ve sırf bilgiçlik göstermek gayretlerine düşerek bildiklerini alenî yerlerde konuşmaktadır. Halbuki bugün, düşmana firar etmesi mümkün tek bir kelime dahi hain olabilir.

Bilmeliyiz ki bilgiçlik taslamak tansa, bugün, bütün memleket işlerimizde koyu cahil olmak yeğdir. Hattâ bu cehalet, cehaletin yegâne mukaddes olduğu yerdir.

En büyük ve milli tasarruf, bugün, sükût tasarrufudur.

Konuşurken dahi sükût etmesi

SPOR

MİLLÎ KÜME MAÇLARI BAŞLADI

Fenerbahçe Galatasarayı 1-0 mağlûp etti

Beşiktaş - İst.sporla 1-1 berabere

Millî küme maçları kesif bir meraklı kütlesi önünde dün Fener stadında başladı. İstanbuldaki günün ilk karşılaşmasını Beşiktaşla İ. Spor takımları yaptılar. Şampiyon takımın Feneri (7-1) yendikten sonra Sarı - Siyahı da kolayca kazanacağı bekleniyordu.

Oyuna İ. Spor başladı. İlk dakikalarda top hep ortada. Sarı - Siyahlı mühacimler şampiyon takımın kalesini tazyik ediyorlar. Beşiktaş henüz ağır. Beşiktaş takımı genç hasmının baskısından henüz kurtulamıyor. Her an bir gol tehlikesi atlatıyorlar. İ. Sporlular fevkalâde güzel çalışıyor...

Beşiktaş da şimdi mukabil hücumlarına başladı. Fakat arka arkaya kazandıkları kornerlerden bir netice elde edemediler. Oyun gittikçe heyecanlı bir hal alıyordu..

Fakat bir tehlike atlatan Beşiktaşlılar hakkının ayağile nihayet kırk birinci dakikada ilk sayılarını kazandılar ve biraz sonra da ilk devre (1-0) Şampiyon takımın lehine bitti.

İkinci devre başladığı zaman Beşiktaşın arka arkaya birkaç hücumunu görüyoruz. Bu teklikeler Sarı - Siyahlı müdafaada eziliyor.

İ. Sporlular da hücum etmekten geri kalmıyorlar. Beşiktaş kalesi arka arkaya birkaç tehlike atlattı.

On altıncı dakikada Şakir muhakkak bir sayı kaçırdı. Fakat oyunun hey'eti umumiyesine Sarı - Siyahlılar hâkim.

Nihayet İ. Sporun soldan yaptığı bir akında Mükerremden Süleymana gelen top Beşiktaş ağlarına takıldı...

Beşiktaş bu beraberlik golünden sonra sert bir oyun sistemi tatbik etmeğe başladı. Top her an yeni bir tehlike halinde ve Beşiktaş kalesinin önlerinde dolaşıyordu.

Kırk birinci dakikada Süleymanın bir şütü direğe çarptı ve böylece Beşiktas mağlûbiyetten kurtuldu ve oyun (1-1) beraberlikle bitti.

Fenerbahçe Galatasarayı 1-0 mağlûp etti

Büyük maçtan evvel herkes G. Sarayın lehine olarak tahmin yapıyor. İki ezeli rakip sürekli alkışlar arasında sahaya çıktılar. Fener yine bozuk bir takımla oynuyor..

İlk akın Fenerin. Fakat G. Saray haf hattında kesildi. İlk anlar her iki taraf da müteredditt.. Sarı - Lâciverdliler daha gayretli ve dikkatli.

Fener forvetleri geçen (7-1) lik mağlûbiyetten ders almışlar gibi.. Topu bugün hiç ayaklarında fazla tutmuyorlar. İlk çeyrek saatte vaziyet şöyle hülâsa edilebilir: Fener canlı, G. Saray ise ağır.

Devrenin yarısından sonra Fener hücumları fazlalaşmağa başladı. Nacinin güzel bir şütü direği sıyırarak avuta gidiyor. Biraz sonra G. Saray kalesi küçük Fikretin bir frikik atışı esnasında yeni bir tehlike daha atlattı.

Nihayet otuz dokuzuncu dakikada direğe vurup geri gelen topa Naci yetişti ve sıkı bir şütle ağlara taktı.

(1-0) galip vaziyete geçen Fenerliler golün verdiği hızla daha iyi oynamağa başladılar. Biraz sonra devre bu şekilde (1-0) Fenerbahçenin galibiyetile sona erdi.

İkinci devreye G. Saray akınile başlanıyor. Derhal kesilen bu hücum Fenerlilerin mukabelesine maruz kalıyor.

Üçüncü dakikada Nacinin bir şütü direğe çok yakininden avuta gitti. İki dakika sonra Niyazinin şiddetli bir şütü yine direğe çarptı. Oyunun hey'eti umumiyesinde Fener tazyiki var.

Yirmi besinci dakikada bir tehlike atlatan G. Sarayın yavaş yavaş hücuma geçtiğini görüyoruz. Fakat bütün gayretler tamamile boşa gidiyor...

Nihayet hakemin düdüğü maçın bittiğini ilân etti.

Faruk Erer

Davutpaşa Alemdarı 1-0 yendi

Dün yapılan ikinci kümeye terfi müsabakasında Davudpaşa Alemdarı 1-0 yenmiştir.

Dünkü İnönü koşusu

İnönü koşusu, dün saat 15 de Balmumucu çiftliği ile Likör fabrikası arasında 6 kilometrelik bir mesafe üzerinde yapılmıştır.

Yarışa 835 müsabık iştirak etmiştir. Neticede takım itibarile Kabataş birinci, Atletik spor ikinci, ferd itibarile Menisa birinci, Ali ikinci, Mehmed üçüncü olmuşlardır.

Müsabakaya 63 atletle iştirak eden Kuleli lisesi İnönü kupasını kazanmıştır. Diğer kazananlara da kupa ve madalyalar verilmiştir.

İzmirde yapılan İnönü koşusu

İzmir 30 (İkdam) — Bugün burada 42 vilâyetten gelen atletlerin ve İzmir okulları atletlerinin de iştirakile 7.500 metrelik İnönü koşusu yapılmıştır. Koşuya 200 atlet iştirak etmiştir. Koşuyu muayyen saat zarfında 158 koşucu sona erdirebilmiştir.

Koşunun ferdî neticeleri şunlardır:

1 — Mustafa Kaplan «Ankara» 24 d. 32 s. 2/5

2 — Rıza Maksut «İstanbul» 24 d. 36 s. 4/5

3 — Artan «İstanbul» 24 d. 58 s. 2/5

4 — Hüseyin «İstanbul» 24 d. 59 s. 4/5

Takım itibarile:

1 — İstanbul 9 puvanla.
2 — Kocaeli 28 »
3 — Ankara 29 »
4 — İstanbul «B.» takımı 61 puvanla.

Sahibi: E. İZZET, Neşriyat Direktörü: Cevdet Karabilgin
Basıldığı yer: «Son Telgraf» Matbaası

İnönü ruhu

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

kılıçsız, cephanesiz, yalnız zırh göğsümüz ve çelik imanımızla dövüşmüştük; bu defa ise, ayni göğsü ve ayni imanı kuvvetlendiren tanklar, tayyareler ve silâhlarla dövüşeceğiz. Teçhizatımız da maneviyatımız gibi yüksektir.

İnönünü 20 sene evvelki bir zafer gibi değil; yarınki zaferlerimizin bir sembolü diye kutluyoruz; o zaman düşmanla beraber milletin makûs taliini yenmiş olan büyük adam, bu sefer, kendi taliine ve milletin taliine dayanarak yalnız düşmanı yenecektir.

Abidin DAVER

Maçek

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

olarak göstermektedir. Öyle gözüküyor ki, yeni hükûmetin makûl unsurları da müteassıpların tazyiki altında bulunuyorlar. Viyanada imzalanan siyasete avdet eden Simoviç hükûmeti için hemen hemen imkânsızdır. Yugoslav Banatındaki Alman köylülerinin oradan kaçışı Bükreşte büyük bir tesir yapmıştır. Bu, 27 Mart hükûmet darbesini yapan mahfillerin bizzat kendileri tarafından feveran ettirilen unsurların esiri bulunduklarına yeni bir delildir.

Rumen gazeteleri hâdiselere artan bir dikkat göstermekte ve bilhassa Hırvatların Belgrad hâdiselerine karşı olan muhteriz vaziyeti hakkındaki haberleri ehemmiyetle kaydetmektedir.

Bükreş radyosu diyor ki:

Hırvat köylüleri Belgrad'ta mihver aleyhine yapılan nümayişleri tasvib etmiyorlar. Belgrad hükûmetinin hattı hareketini takipte Hırvat milletinin gösterdiği ihtiraz Belgrad'ta kullanılan lisana uymamaktadır.

SON VAZİYET

Zagrep 30 (A.A.) — Ofi: Maçek tarafından murahhas olarak Belgrada gönderilmiş olan Hırvatistan valisi Şubeşiç buraya dönmüş ve derhal Maçek'le görüşmüştür.

MAÇEK NE YAPACAK?

Belgrad 30 (A.A.) — Hırvat köylü partisinin reisi ve başvekil muavini Maçek'in Salı günü Belgrada muvasalatı beklenmektedir. Maçek 27 Mart hâdiselerindenberi Belgradda değildir.

Maçek tasrihan muvafakatini bildirmiş olmamakla beraber, yeni kabineye şahsen iştirakine şimdi prensip itibarile halledilmiş bir mesele olarak bakılmaktadır. Bunun sebebi 26/8/1939 tarihli Sırp-Hırvat anlaşmasını partileri namına tasdik etmemiş olan Radikallerle Sırp demokratların dahi yeni hükûmete girmiş olmalarıdır. Maçek mevzuubahs anlaşmanın, rejim değişmesi münasebetile, yeniden mevzuubahs olmamasını arzu ediyordu. Bu hususta kendisine Şubeşiç vasıtasile teminat verilmiştir.

Ankarada yapılan millî küme maçları

Ankara 30 (İkdam) — Bugün 19 Mayıs stadını dolduran 10.000 e yakın bir meraklı yığını önünde millî küme maçlarına başlanmıştır.

İlk maç Maskespor ile Eskişehir Demirspor takımı arasında yapılmıştır.

Bu oyunda son dakikalarda Eskişehirliler rakip kalecinin hatalı bir çıkışından istifade ederek bir sayı yapmışlar ve maç da bu suretle Eskişehirlerin 1-0 galibiyeti ile sona ermiştir.

Bugün ikinci ve büyük bir alâka ile beklenen karşılaşması Gençlerbirliği ile Harbiye İdmanyurdu arasında yapılan maç olmuştur.

Bu karşılaşmayı Harbiye İdmanyurdu 3/2 kazanmıştır.

Almanlar yugoslavyayı terkediyor

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

kadar yardım etmektedirler. 800 kadar Almanı hâmil ilk hususî tren bugün saat 20 de hareket etmiştir. İkinci tren gece yarısından sonra saat 1 de kalkacaktır.

Roma, 39 (A.A.) — (D.N.B.):

Son haberlere göre, İtalyan tebaası ve İtalyan gazetecileri Yugoslavyadan ayrılmıya başlamışlardır.

ALMANYA ALEYHİNE NÜMAYİŞ

Sofya, 30 (A.A.) — (D.N.B.):

Maribor'da Alman aleyhtarı bir nümayiş vukubulmuştur. Tezahürat Sırplar tarafından tertip edilmiştir. Üzerinde «Almanya» yazılı büyük bir taş teşhir edilmiş, tezahüratçılar bu taşın üzerine tükürmüşlerdir. Tezahürat esnasında içinde İngiltere ile birlikte Almanyaya karşı mücadele ediyoruz ibaresi bulunan beyannameler dağıtılmıştır.

İTALYA ALEYHİNDE NÜMAYİŞ

Belgrat, 30 (A.A.) — Ofi:

Dün Hırvatistanda İtalyan aleyhtarı nümayişler yapılmıştır. Polis Zagrep'deki Italyan konsolosluğu önünde toplanan nümayişçileri kolayca dağıtmıştır. Hiçbir vahîm hâdise vukubulmamıştır.

Belgrad, 30 (A.A.) — Yugoslvyanın bitaraf kalmak istediği hakkında kuvvetli bir delil olarak bir gün evvel Belgrad'da yapılan ve Yunan İngiliz ve Sovyet sefirlerinin otomobillerini alkışlayan halk tarafından Alman sefirinin otomobiline karşı ölü bir sükût gösterilmek suretile tarafkirane hissiyata alet olan nümayişleri takbih eder surette dün neşrolunan resmî beyanat irae edilebilir. Diğer bir delil de perşembe günkü nümayişler esnasında harab edilmiş olan Alman ve İtalyan turist bürolarının tamirine karar verilmiş olmasıdır.

Politika gazetesi tarafından neşredilen aşağıdaki makalede vaziyet manidar telâkki edilmektedir.

«Hükûmetteki tebeddüllerde dahili politikanın derin sebeplerinden başka bir mâna aramak doğru değildir. Biz kendi kendimize karşı samimî davranmak ve istiklâlimizi muhafaza etmekten başka bir gaye gütmüyoruz. Biz ne methiyelerle yolumuzu şaşırma ne de müşküllerle boynumuzu eğmek fikrinde değiliz. Dostlarımızın ve komşularımızın bu tebeddülleri mecburî kılan tarihi ve derin iç politika sebeplerini anlamalarını istiyoruz. Bu sebeplerin hakiki bir surette takdir edileceklerine emniyet ettiğimiz içindir ki yeni rejimin yeni yollar açacağına ve eski rejimleri halk arasında menfur bir hale getirmiş olan her şeyi izale edeceğine itimad besliyoruz.

Matbuat, umumiyet üzerinde yeni hükûmete karşı samimî itimadını göstermekle beraber istikbâlin bazı müşküller ihdas edecek bir mahiyet arzettiğine de sarih bir surette işaret etmektedir. Mamafih bu istikbâl her ne olursa olsun Yugoslavya daha şimdiden onu karşılamağa hazırlanmaktadır. Sakin ve azim kâr olan ahali hendisini idare edenlerin kararlarına karşı tam bir itimad beslemektedir. Hükûmet daha şimdiden işine sarılmış ve yakın bir istikbalde ilk safhaya geçecek olan idari ve iktisadî meseleleri tetkike başlamıştır. Hırvatların lideri ve Başvekil muavini tayin edilmiş olan Dr. Maçek daha henüz yeni kabinede yemin etmemiştir. Kendisinin yakında Belgrada gelmesine intizar edilmektedir.

Hükûmet merkezindeki diplomatik faaliyet muazzam bir mikyasta kendini göstermektedir. Türkiye büyük elçiliği ile, Yunan elçiliği yeni hükûmetle şimdiden bir temas muhafaza etmektedirler

KABİNENİN İÇTİMAI

Belgrad, 30 (A.A.)— Avala:

Bütün Yugoslav matbuatı, Yunan matbuatının tefsirlerine geniş bir yer ayırmakta ve bu yazılardan dolayı Yunan gazetelerine teşekkür etmektedir.

Nazırlar Meclisi dün Başvekil General Duşan Simoviç'in riyaseti altında toplanmıştır. 9,30 da başlayan bu içtima saat 13 e kadar devam etmiştir. Meclis 1 Nisanda meriyete girecek olan yeni devlet büdçesi lâyihasını kabul etmiştir. Yeni devlet hesap işleri emirnamesi mucibince, dokuz aylık olarak tanzim edilen bu senenin büdçesi 31 Kânunuevvele kadar meriyette kalacaktır.

Belgrad radyosu aşağıdaki tebliği neşretmiştir:

«Bazı ecnebî radyoları muzir heyecanlara alet olarak belki de fena maksadlarla yalan olmakla beraber memleketimizin komşularile münasebetleri üzerinde müessir olabilecek haberler neşretmektedirler. Bu haberleri katiyetle tekzibe mezunuz. Memleketimizin hattı hareketi Başvekil General Simoviç tarafından yapılan beyanatla saraheten tesbit edilmiştir. Bu yalan haberleri işae edenler hakkında lâzım gelen tedbirler alınacaktır. Bu gibi haberler müstefid oldukları misafirperverliği takdir edemeyen ve işae ettikleri haberler memleketimize kadar gelen ecnebiler tarafından yapılmakta ise bu ecnebiler memleket haricine çıkarılacaklardır.

MÜSLÜMANLAR CEMAATİ REİSİNİN BEYANNAMESİ

Belgrad, 30 (A.A.) — Yugoslavya Müslüman cemaati reisi Fehim Spaho, dindaşlarına hitaben bugün bütün camilerde okunacak olan bir beyannameyi neşretmiştir. Beyannamede bilhassa şöyle denilmektedir.

«Genç hükümdarımızın manidar hareketini öğrenir öğrenmez kendisine bir telgraf göndererek Müslümanların yüksek ve sevgili vatanımız Yugoslavya'ya karşı muhabbetlerini ve sarsılmaz sadakatlerini teyid ettim. Bu suretle en sonuncusuna kadar genç krallarını ve memleketlerini seven bütün müslümanların din hislerine tercûman oldum.

Kralın Hangi şerait altında devlet işlerini eline aldığını hatırlatan beyannamede şunlar ilâve edilmektedir:

«Bu aralık bütün faaliyetimiz ve çalışmamız kralın ve memleketin selâmetine teveccüh etmelidir. Hepimiz tarzi hareketimizle kral tarafından hükûmete tevdi edilen ve bütün halk sınıfları tarafından hararetle karşılanan vazifenin ifasını kolaylaştırmalıyız.»

Beyanname şu sözlerle bitmektedir.

«Yaşasın Kral İkinci Petro., yaşasın sevgili vatanımız Yugoslavya krallığı.»

TAYYARE SUBAYLARININ ROLÜ

Londra, 30 (A.A.) — Yugoslavyadan gelen haberlere göre genç tayyareci subaylar bu memleketin istihlâs hareketinde büyük bir rol oynamışlardır. Bu subaylar hiyanet etmiş olan nazırları tevkife ve resmî binaları işgale memur edilmişlerdi.

Eski Başvekil Tsvetkoviç tevkif edildikten sonra General Simoviç'i görmek arzusunu izhar etmiş ve kendisine iktidarı kimin namına ele almış olduğunu sormuştur. General bu süale Belgrad hükûmet darbesinin mânasını tebarüz ettiren şu cevabı vermiştir: Sizin hiç bir zaman temsil etmediğiniz insanlar namına.

ZAGREPTE SÜKÛN

Zağrep, 30 (A.A.) — Zağrep'de tam bir sükûn hüküm sürmekte devam ediyor. Polis Hırvat köylü partisinin savaş teşkilâtı âzası şehrin sokaklarında devriye gezmektedir.

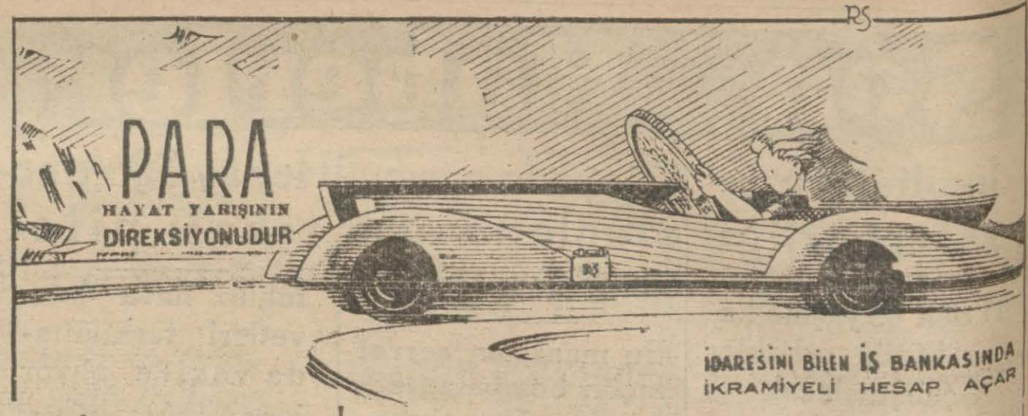

T. İŞ BANKASI
Küçük tasarruf hesapları
1941 İkramiye plânı

KEŞİDELER : 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Agustos, 3 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

1941 İkramiyeleri

1 adet	2000 Liralık	= 2000.—	Lira
3 „	1000 „	= 3000.—	„
2 „	750 „	= 1500.—	„
4 „	500 „	= 2000.—	„
8 „	250 „	= 2000.—	„
35 „	100 „	= 3500.—	„
80 „	50 „	= 4000.—	„
300 „	20 „	= 6000.—	„

Devlet Demiryolları İşletme Umum Müdürlüğü İlânları

Muhammen bedeli 2600 lira olan 2000 adet resmî kasket yaptırılacaktır. Münakasa açık eksiltme usulile 11/4/941 Cuma günü saat 11 de Sirkeci de 9 işletme binasında A.E. komisyonu tarafından yapılacaktır.

İsteklilerin aynı gün ve saatte kanuni vesaik ve 195 lira muvakkat teminatla komisyona müracaatları lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak komisyonda verilmektedir. (2374)

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden

1 — Şartnamesi mucibince (4000) adet fıçı tahtası pazarlıkla satın alınacaktır.
2 — Pazarlık 7/4/941 pazartesi günü saat 16 da Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.
3 — Şartname sözü geçen şubeden parasız alınabilir.
4 — Pazarlığa iştirak edecekler teklif edecekleri mala ait nümuneyi ihale tarihinden üç gün evveline kadar İnhisarlar Umum Müdürlüğü Müskirat fabrikalar şubesi müdürlüğüne vermeleri ve tekliflerinin kabulünü müteazammın vesika almaları lâzımdır.
5 — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatte teklif edecekleri fiat üzerinden %7,5 güvenme paralarile ve yukarıda zikrolunan vesikalarile birlikte mezkûr komisyona müracaatları. (2196)

İstanbul Sıhhî Müesseseler artırma ve eksiltme komisyonundan

Leyli tıb talebe yurdu için 2368 metre elbiselik kumaş kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 11/4/941 Cuma günü saat 15 de Cağaloğlunda Sıhhat ve İçtimai Muavenet müdürlüğü binasında kurulu komisyonda yapılacaktır.

Muhammen fiat: Beher metresi 592 kuruştur.

Muvakkat teminat 1051 lira 39 kuruştur.

İstekliler şartnamesini her gün komisyonda görebilirler.

İstekliler 1941 yılı ticaret odası vesikasile 2490 sayılı kanunda yazılı vesikalar ve bu işe yeter muvakkat teminat makbuz veya banka mektubile teklif kavî zarflarını ihale saatinden bir saat evvel makbuz mukabili komisyona vermeleri. (2384)

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100,000,000 Türk lirası.
Şube ve ajans adedi: 265

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri
Para biriktirenlere 28,800 lira ikramiye veriyor.

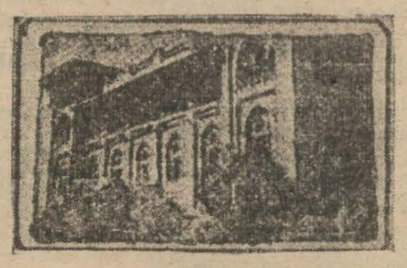

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4 A.	1,000	liralık	4,000 L.	100 Adet	50	liralık	5,000 L.
4 »	500	»	2,000 »	120 »	40	»	4,800 »
4 »	250	»	1,000 »				
40 »	100	»	4,000 »	160 »	20	»	3,200 »

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa 11 mart, 11Haziran 11 Eylûl ve 11 Birincikânun tarihlerinde çekilecektir.

Son Akdeniz muharebesi

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

cereyan eden son deniz muharebesinin şimdiye kadar malûm olan neticesi dahi harbin bidayetindenberi İtalyan veya Alman filosuna karşı kazanılan en büyük zafer mevzuubahs olduğunu göstermektedir.

Amirallık dairesinin tebliğine göre tahrip edildiği şimdiye kadar teeyyüd eden beş İtalyan harp gemisinden Fiume kruvazörünün kuvveti bilhassa tebarüz ettirilmektedir. İnşası 1931 de ikmal edilen bu geminin sür'ati tecrübeler esnasında 34,5 mil gibi büyük bir rakama baliğ olmuştur. Ağır silâhları arasında 200 milimetrelik 8 top, 100 milimetrelik 12 op ve 18 ane de hava dafi opu vardı. Normal mürettebatı 705 kişi idi. Fiume 10.000 tonluktu. Bidayette zara sınıfını teşkil eden dört kruvazörden şimdi yalnız inşası 1930 da ikmal edilmiş olan Gorizia kalmaktadır.

Vimcenzo Gioberti torpido muhribinin inşası 1936 da ikmal edilmişti. Hacmi 1729 tondu. 120 milimetrelik dört topu vardı.

Maestrale torpido muhribi 1440 ton hacminde idi ve ayni toplara malik bulunuyordu. 1934 de inşa edilmişti.

Beklenmiyen bir çarpışma

(Başı 1 inci sayfada)

rasularını takibetmek suretile boğazdan geçmiştir. Kuvvetlerimiz Fransız gemilerini İspanyol sularından ayrıldıktan sonra yakalamışlar ve normal tarzda muayene edilmeleri için derhal durmaları emrini vermişlerdir. Bunun üzerine o civarda sahilde bulunan Fransız bataryaları muhariplik sifatının bahşettiği hakka istinad ederek bu taharriye teşebbüs etmiş olan gemilerin üzerine ateş açmışlardır. İngiliz cüzitamları kendilerini müdafaa için bu ateşe mukabele mecburiyetinde kalmışlar ve attıkları güllelerden bir kısmını kara bataryalarına isabet ettirmişlerdir. Fransız bataryalarının bu hattı hareketi üzerine hareket gamilerimiz Fransız ticaret vapurlarına bu vapurları himaye eden gemilere haklı olarak ateş acabilirlerdi. Fakat insanî hislerle hareket ederek böyle yapmadılar ve Fransız vapurları da oraya yakın bulunan Nemours limanına girmeğe muvaffak oldular. Gemilerimiz Cebelüttarık'a dönerken iki defa bir Fransız bombardıman teşekkülünün hücumuna maruz kalmışlarsa da hiçbir hasar veya zayiat vukubulmamıştır.

İkdamın Zabıta Romanı: 14

YEŞİL GÖZLER

Nakleden: M. Feridun

Fakat Nimet bir türlü uyuyamıyor. Yatağının içinde beyhude yere dönüyor. Nihayet kalkmağa karar veriyor. Yataktan kalktığı zaman saate bakıyor: On iki!

Sofada pencereyi açıp biraz hava alacak. Bu akşam mehtap yok. Fakat aşağıdaki odada yanan ışık bahçenin bir kısmını aydınlatıyor. Demek Mihriban hanımla Refik henüz yatmamışlar. Ne konuşuyorlar? Nimet bu eve geldi geleli Mihriban hanımın dokuzdan sonra yattığını hatırlamıyor. Bu iki mahlûkun muhaveresi muhakkak kendi aleyhinde cereyan ediyor. Bunu hissediyor. Onları dinlemek, ne konuştuklarını anlamak istiyor. Bunun için ellerile pencerenin kenarına tutunarak gücü yettiği kadar aşağıya sarkıyor. Fakat beyhude... Bir şey anlamak mümkün değil... Kulağına ancak müphem fısıltılar geliyor. Bir yılan yuvasının üstüne gilmiş gibi...

★

— Nimet, hani bana hindibâ getirecektin, ne çabuk unuttun?... Refik sana yolları tarif etsin de git topla... Canım o kadar istedi ki...

Genç kadın bir gün bir kucak hindibâ toplıyarak getirdi. Mihriban hanım o kadar memnun oldu ki pembe yanaklarından tekrar tekrar öptü. Nimet bu kadını memnun etmek için hemen her gün hindibâ toplamağa gidiyor. Şimdi araları çok iyi.

Bir gün Refik kardeşine dedi ki:

— Yarın Ankaraya gitmek lâzım. Ben gidemiyeceğim için sureti kat'iyede sen gitmelisin!

Bu seyahatin sebebini de anlattı. Ankara şehremaneti bir münakasa açmış, ona behemehal iştirak etmek lâzımmış... Niçin gidemiyeceğini söylemeğe lüzum görmiyerek Necdete bir zarf ve bazı talimat verdi. Necdetle karısı ilk defa olarak ayrılacaklardı. Fakat bundan memnun olmaları lâzım geliyordu. Çünkü, Refik ilk defa olarak kardeşine bir şerik muamelesi yapıyor ve ona oldukça mühim bir vazife veriyordu

Nimet böyle düşünmekle beraber içinde bir üzüntü hissetti. Evet, fakat doğrusu bu üzüntü yeni değil... Kaç gündür devam ediyor... Geçende Sedbaşına çıkan yolda gidiyordu. Duvarın dibinde konuşan iki kadın onun geldiğini görünce sustular. O geçince arkasından mânalı mânalı başlarını salladılar. Niçin? Dün yine camiin önünde bir köylü ile konuşan imam:

— Adamcağız ne yapsın... Korkudan bir yere çıkamıyor ki...

Dedi ve bunu Nimet oradan geçerken işitti. Bu korkan kimdi? Ah, bu günlerde âsabı çok bozulmuştu. Eskiden onu görenler gülümsiyerek selâmlıyorlardı. Şimdi kimse onunla göz göze gelmek istemiyor. Niçin?

Nimet burada durmak istemiyor, sevilmediği bu yerden gitmek istiyor. Ara sıra, ormana hindibâ toplamağa gittiği zaman bir ağacın altına oturarak dalgın, saatlerce düşünüyor. Bazan sepeti boş dönüyor.

— İyi hindibâ bulamadım.

Dediği zaman Mihriban hanım bunu gayet tabiî görüyor. Saçlarını okşuyor:

— Ziyanı yok kızım, hava almış oldun... Yanaklarına biraz kan geldi, bu da kârdır, diyor. Sık sık çıkıp dolaşmalısın...

Bir gün böyle ormanda gezerken biraz uzaklaştı. Yolu Zehra hanımın evine düştü. Yağmurlu günde yaptığı gibi yine kapının önünde durarak:

— Girebilir miyim?

Diye sordu. Zehra hanım geçen seferki gibi:

— Buyurun kızım.

Diye cevap verdi. Fakat bunu söylemeden evvel biraz tereddüt etti ve Nimet içeri girdikten sonra:

— Otursana kızım...

Demeden evvel bir hayli düşündü veya Nimete böyle geldi. Onun için Nimet oturmadan dedi ki:

— Oturacak değildim, geçerken şöyle bir uğrayım dedim...

Ve sür'atle kapıya doğru yürüdü. O zaman Zehra hanım yaptığına pişman olarak genç kadının arkasından gitti ve onu zorla oturttu. Bir şey söylemiş olmak için:

— Refik efendi yine hayvan yetiştirmek niyetinde mi?

Diye sordu. Nimet şaşırdı:

— Bilmiyorum... Haberim yok...

— Ben de bunu Ömer ağadan isittim.

Bu sefer Nimet hafifce sarardı. Sesi titriyordu:

(Daha var)